

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

**PARADIGME ȘI MULAJE
ALE GÂNDIRII**
(despre filosofii celebri)
ARISTOTEL, SENECA, NICOLAUS

18 noiembrie

Ziua Mondială a Filosofiei

2016

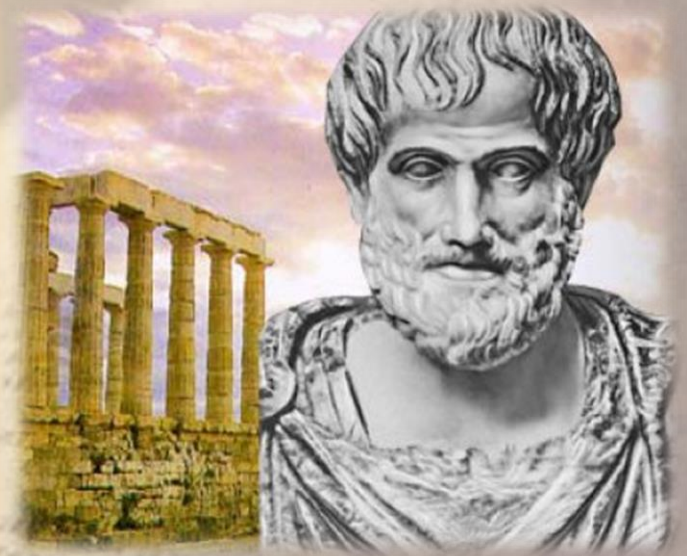
Când auziți de Aristotel, Seneca, Platon..... care e primul lucru care vă vine în minte? Probabil, doar o grămadă de tipi vechi care nu au într-adevăr nici o incidență în viața voastră. Probabil vă întrebați, „Ce pot învăța de la cineva care a trăit în urmă cu 2300 de ani?”

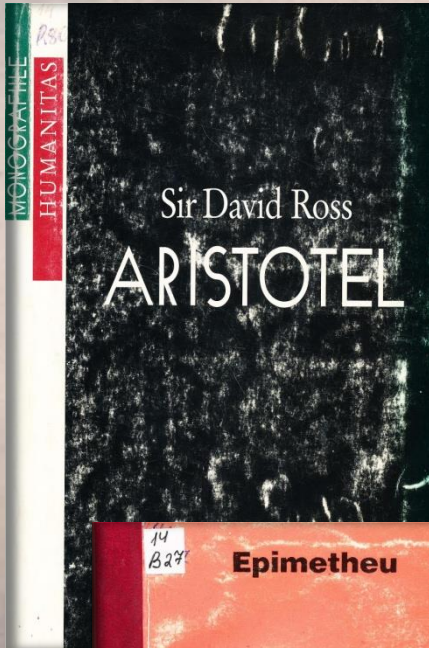
Însă trebuie de remarcat faptul, ca lecțiile de viață de la acești oameni mari sunt eterne, ele nu se modifică în timp. Sunt lecții care stau la baza principiilor fundamentale a vieții noastre, bune de a fi luate în considerație pentru a avea un caracter puternic, a fi autodeterminați, unitari, disciplinați și plini de voință. Ce la rândul său ne va face capabili să ne fixăm obiective clare și să le atingem.

<http://inbors.com/20-citate-despre-viata-si-informatii-despre-aristotel/#ixzz4QGdRoK1S>

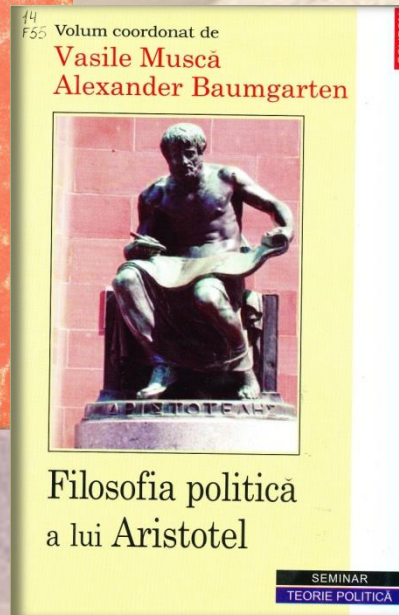
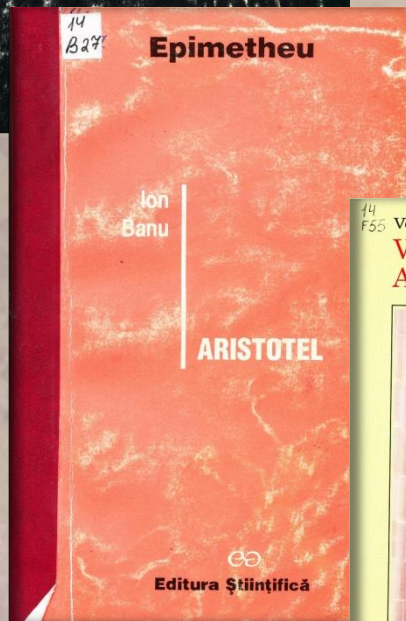
ARISTOTEL (384-322 I.Hr.)

Filosoful grec Aristotel (384-322 I.Hr.) a adus contributii semnificative și de durată în aproape fiecare aspect al cunoașterii umane, de la logică, biologie, etică și până la estetică. Deși umbrită în vremuri clasice de activitatea profesorului său Platon, din antichitatea târzie și până în perioada iluminismului, scrierile sale s-au dovedit incredibil de influente. În filosofia arabă, el a fost cunoscut ca „Primul Profesor”, iar în occident, ca „Filosoful”.

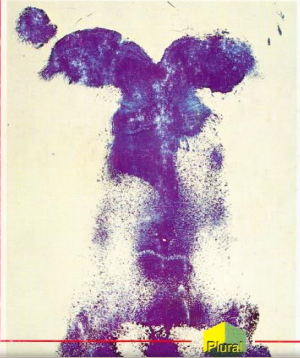

Aristotel este primul filosof a cărui teorie găsim o construcție minuțioasă, și-a realizat un sistem filosofic ferm, fiind foarte importantă analiza conceptelor pe care acesta le face. Totodată, Aristotel este inițiatorul momentului desprinderii unora dintre materiile științifice de filosofie.

14
144
Pierre Hadot

Ce este filosofia antică?

Flutura

14
144
144

VI Aristotel și școala sa

Forma de viață «contemplativă»

Reprezentarea obișnuită cu privire la filosofia lui Aristotel pare a contrazice întru totul teza fundamentală susținută de noi în această lucrare, conform căreia filosofia a fost înțeleasă de antici drept un mod de viață. De fapt, nu putem nega că Aristotel afirmă cu tărie că cea mai înaltă cunoaștere este cea căutată pentru ea însăși, deci fără nici un raport aparent cu modul de viață al celui ce cunoaște!

Totuși, afirmația trebuie situată în cadrul general al reprezentării lui Aristotel referitoare la modulile de viață, devalorată prin scopul fixat școlii pe care o întemeiază. Am văzut că Aristotel a fost membru al Academiei lui Platon, timp de douăzeci de ani, fapt ce dovedește că a participat vreme îndelungată la modul de viață platonician. Este puțin probabil că, atunci când a fondat la Atena, în 335, propria școală filosofică, a cărei activitate se desfășura în cadrul gimnaziului numit Lykeion, nu fusese influențat de modelul Academiei, deși propunea școlii sale teluri diferite de cele ale școlii lui Platon.

Putem desluși originea școlii lui Aristotel, ca și la originea Academiei, aceeași voință de a crea o instituție durabilă². Stabilirea succesorului lui Aristotel s-a făcut prin alegere și este cunoscut faptul că unul dintre membrii școlii era însărcinat cu administrarea materială a instituției, ceea ce presupune o anumită viață în comun³. La fel ca în Academie, există două feluri de membri: vîrstnicii, ce participă la predare, și tinerii; că în Academie, există o

* în original: *theoretique*. Am tradus „theoretique” cu „contemplativ”, deoarece în greacă *theoria* înseamnă „a privi”, „a contempla” (N.Ţ.).
1. Aristotel, *Metafizica*, I, 982 a 15.
2. P. Lynch, *Aristotle's School*, pp. 68-105.
3. Diogenes Laertios, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, V, 4.

DIN ISTORIA GÎNDIRII FILOZOFICE

I

§ 8. Aristotel

Pare că întreaga viață filozofică a Greciei s-a concentrat în operele lui Aristotel (384-322 î.e.n.). Dacă pe timpul lui Pericle Grecia a cunoscut o perioadă de înflorire interioară, acum ea trăiește o perioadă de dezvoltare furtunoasă exterioară – cuceririle lui Alexandru Macedon.

Aristotel s-a născut la Stagira (Tracia), pe malul Mării Egee. Tatăl lui a fost medic la palatul regelui Macedoniei Aminta II. Aristotel și-a pierdut părinții la vârsta de 15 ani. De timp ce se ocupa de științele naturii. La 17 ani sosește la Atena, atras de faima fondatorului Academiei.

Atena prezenta un focar de luptă a partidei macedonene cu democrația ateniiană. În 355 au venit la putere partași Macedoniei în frunte cu Eubul. Aristotel s-a ocupat intens de știință în Academie 20 de ani, a studiat o mulțime de manuscrise ale lui Platon și ale discipolilor lui. La început era părtaș al ideilor lui Platon, însă la 25-27 de ani și-a făcut o concepție critică și originală. După moartea lui Platon (347) Aristotel se convinge că curentul platonian nu poate da roade în știință. Împreună cu Xenocrate el pleacă din Atena la Atarneus (Asia Mică), la Ghermas, apoi trăiește un timp pe insula Lesbos. În 343, la vârsta de 40 de ani, este poftit la curtea lui Filip al Macedoniei din Pella, unde 3 ani i-a citit lui Alexandru politica și filosofia. În 335 Aristotel se întoarce la Atena și fondează o nouă școală filozofică. În Lykeionul ateniian el ținea lecții de filozofie preambulându-se prin parcul școlii-gimnaziu. Aici el duce o luptă politică împotriva partidului antimacedonean (Licurg, Demostene) și după moartea lui Alexandru părăsește Atena, refugiindu-se la Chalkis, insula Euboea (323), unde studiază fluxul și refluxul mării, face planuri de lucru științific, însă peste un an moare.

100

11091
1155

Jeanne
Hersch

Mirarea filozofică

Istoria
filozofiei
europene

HUMANITAS

ARISTOTEL
(384-322 a.Chr.)

A fost timp de aproape douăzeci de ani discipol al lui Platon și a ținut el însuși prelegeri la Academie. Filip al Macedoniei l-a invitat să fie dascălul fiului său Alexandru. Platon fusese dascălul lui Dion, Aristotel a fost dascălul tînărului principe Alexandru; de fiecare dată, maestrul a sperat să-și vadă într-o bună zi înviațura transpuși în acțiunea politică a viitorului suveran. Dar, în timp ce Platon avea să fie îndurerat de moartea lui Dion, Aristotel și-a putut vedea efectiv elevul luind puterea și devenind cuceritorul Alexandru cel Mare. S-a întors așadar la Atena, unde a întemeiat propria sa școală, „Școala „peripatetică” sau Liceul. Membrii acestei școlii filozofau „plimbîndu-se” printre știrurile de coloare.

Către sfîrșitul vieții, după moartea lui Alexandru, Aristotel a trebuit să se refugieze departe de Atena: partidul patriotic nu-i putea ierta legăturile cu familia domnitoare din Macedonia. S-a refugiat în insula Euboea, murind aici în exil.

Sistemul lui Aristotel reprezintă o culme, dar o culme de un fel total diferit de opera lui Platon. Aceasta din urmă domină gîndirea filozofică prin intensitate și profunzime. Reflexia pe care ea o reclamă favorizează rodirea spiritului în toate direcțiile.

La Aristotel, înfinim una din cele trei mari sinteze realizate în gîndirea filozofică în decursul istoriei sale. În Antichitate, în Evul Mediu, în epoca modernă a existat cite un filozof care a încercat să unifice într-un sistem întreaga cunoaștere din vremea sa: Aristotel, Toma d' Aquino, Hegel. Operele lor reprezintă cele trei sisteme de maximă cuprindere ale gîndirii europene.

ANALELE ȘTIINȚIFICE
ALE
UNIVERSITĂȚII „AL. I. CUZA”
DIN IASI
(SERIE NOUĂ)

FILOSOFIE

TOMUL XLVII-XLVIII

2000-2001

Editura Universității „Al. I. Cuza” din Iași

Marlu DUMITRESCU

OMUL ÎN ORIZZONTUL IDEII DE ENTELEHIE LA ARISTOTEL

L'homme dans l'horizon de l'idée de l'entéléchie chez Aristotele

Résumé

L'étude souligne que la nature libre et responsable de l'être humain a été mise en évidence par Aristotele dans la perspective de l'idée de l'entéléchie que se trouve au milieu de sa conception sur le monde.

Între Aristotel, esența realului o constituie mișcarea, înțelesă ca hrănire și reproducere. Lumea este ierarhizată, există înoltdoana o materie și o formă, un pasiv și un activ, un inferior și un superior. Superiorul este principul mișcării, el se hrănește și se reproduce asimilînd inferiorul, împlinîndu-i astfel scopul, finalitatea. Materia este inferiorul, substratul hrănirii fără de care reproducerea superiorului ar fi imposibilă. *Fizica*, *Metafizica* și *Despre suflet* alcătuiesc împreună o trilogie al cărei element comun îl constituie dezvoltarea unei viziuni complexe, unitare, asupra lumii și, în consecință, a înțelegerii omului din perspectiva raportului materie-formă.

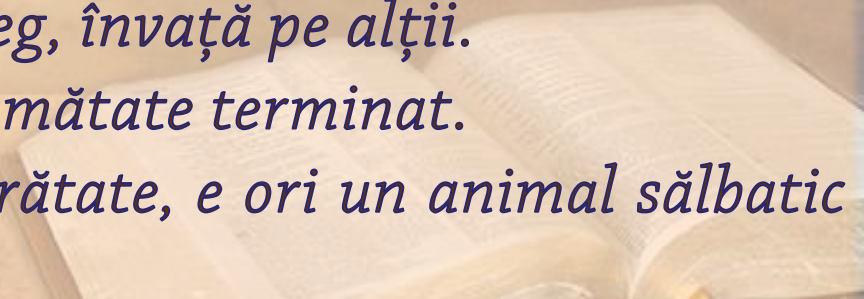
La un prim nivel, fințează natura nediferențiată, materia primordiale, asupra căreia acționează, prin asimilare, forma minerală. Ca urmare a acestei informări se naște prima substanță, prima realitate concretă, rezultat al actualizării potențelor materie-formă. La un al doilea nivel, substanța minerală devine materie pentru o formă superioră, ce naște un nou grad de mișcare, capabil de o nutriție și o reproducere mai dinamică. Noua sinteză materie-formă conduce la apariția substanței vegetale, în care își face simțită prezența și sufletul, căci el devine realitate prin aceasta, constituîndu-i esența. „Je accue le suflet est primordialité ontologique véritable in acto a unui corp natural ce posedă viața ca potență. De acest fel poate fi numai un corp înzestrat cu organe”¹.

Teoria substanței vegetale conduce la ideea că sufletul și trupul sunt într-o strînsă unitate. „La fel cum nu este nevoie să cercetăm dacă corul este una cu chipul imprimat în ea, nu e nevoie să cercetăm și dacă sufletul și trupul alcătuiesc o unitate”². Sufletul nu înseamnă nimic în afara materiei, a substratului fizic pe care îl pune în mișcare. Sufletul este esența, rațiunea de a fi a lucrului ce are viață³. „Numim viața capacitatea de hrănire prin sine, de naștere, și în fine de scădere”⁴. Aristotel este foarte tranșant în ceea ce privește imposibilitatea separării sufletului de trup. „Și deși cum ochiul este pupila împreună cu funcția ochiului, tot așa aici sufletul și corpul sunt împreună o ființă vie. Așadar, este evident că sufletul sau anume părți ale lui nu sunt separabile de corp”⁵.

Există însă o anumită ambiguitate cu privire la tipul de entelehie pe care l-ar avea

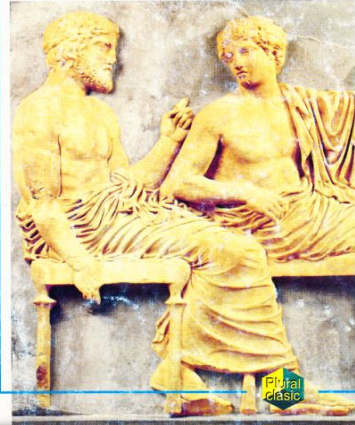
¹ Aristotel, *Despre suflet*, Editura Științifică, București, 1969, 112-25.
² Ibidem, 412 b 5.
³ Ibidem, 412 b 10.
⁴ Ibidem, 412 a 20.
⁵ Ibidem, 413 a 5.

10 dintre cele mai interesante citate ale lui Aristotel:

- 1. Toate slujbele plătite absorb și degradează minți.*
 - 2. Demnitatea nu înseamnă să deții onoruri, ci să le meriți.*
 - 3. Educația este cea mai bună aprovizionare pentru bătrânețe.*
 - 4. Cel ce urmează a fi un conducător bun trebuie ca mai întâi să fi fost condus.*
 - 5. Dragostea înseamnă un singur suflet care trăiește în două corpuri.*
 - 6. Nu a existat vreun geniu fără un pic de nebunie.*
 - 7. Calitatea nu este o faptă, e un obicei.*
 - 8. Cei care știu, fac. Cei care înțeleg, învață pe alții.*
 - 9. Un lucru bine început este pe jumătate terminat.*
 - 10. Oricine este mulțumit în singurătate, e ori un animal sălbatic ori un zeu.*
-

Diogenes Laertios

Despre viețile și doctrinele filosofilor

Cartea a V-a

CAPITOLUL I Aristotel

I. [1] Aristotel, fiul lui Nicomachos și al soției acestuia, Phastis, s-a născut la Stagira. Hermip, în cartea sa *Despre Aristotel*¹, povestește că tatăl lui se trăgea din Nicomachos, care era fiul lui Machaon, care, la rândul său, era fiul lui Asclepios², și că trăia în curtea lui Amyntas³, regele Macedoniei, în calitate de medic și prieten. II. Aristotel a fost cel mai congenial dintre discipolii lui Platon⁴. Aflăm din cartea lui Timotheos⁵ atenianul, *Despre vieți*, că vorbea petic. Avea pulpele slabe, după cum se spune, ochii mici și avea deosebită grijă de îmbrăcăminte, inele și felul de a-și tăia părul. III. După spusele lui Timotheos⁶, a avut un fiu numit tot Nicomach, de la concubina sa, Herpyllis.

IV. [2] S-a despărțit de Academie încă pe când trăia Platon, ceea ce explică remarcă atribuită acestuia din urmă: „Aristotel mi-a dat cu piciorul, întocmai ca mișchi care dau cu piciorul în mama care i-a născut.” Hermip, în cartea sa *Despre vieți*⁷, arată că, în momentul când Xenocrate⁸ deveni șeful Academiei, Aristotel era absent, fiind ambasadorul Atenei la curtea lui Filip⁹. La întoarcere vizitând școala sub o nouă conducere, alege un loc de plimbare publică în Lykeion¹⁰, unde se plimba în sus și în jos, filosofind cu discipolii săi, pînă ce era timpul de freacăre cu untdelemn¹¹. De aici a venit numele de „peripatetic”. Alții însă spun că i s-a dat acest nume din cauză că-l însoțea pe Alexandru și discuta cu el diferite subiecte, cînd acesta, ridicat după o boală, făcea plimbări¹².

[3] Cu timpul, discipolii din jurul lui devenind tot mai numeroși, el începu să țină lecții seziind¹³ și spuse:

Rușinos e să tac și Xenocrate să vorbească.

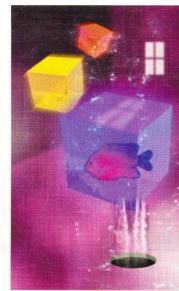
Își învăța elevii nu numai să discute asupra unui subiect dat, ci să practice în același timp și oratoria¹⁴. V. Mai târziu, totuși, a plecat la Hermias, emuecul, care era potentat la Atarneus. Se povestește chiar că acesta a fost iubitul lui. Alții însă spun, ca, de pildă, Demetrios din Magnesia în lucrarea sa *Despre poezii și scriitorii omoniemi*¹⁵, că Hermias se legase cu el prin legături de rudenie, dîndu-i în căsătorie pe fiica sau pe nepoata sa¹⁶. Același autor ne informează că Hermias fusese sclavul lui Eubulos, că era bithynian de origine și că își omorîse stăpînii. Din prima Carte a lucrării lui Aristippos *Despre luxul celor vechi* aflăm următoarele: Aristotel, îndrăgostindu-se de o iubită a lui Hermias¹⁷, [4] cu voia acestuia s-a însurat cu ea și, în bucuria lui cea mare, aducea uneii slabe femei sacrificiile pe care atenienii le aduceau Demetrei din Eleusis¹⁸. A compus un psalm¹⁹, pe care-l dădă mai jos, în cinstea lui Hermias. VI. După aceea a stat în Macedonia, la curtea lui Filip, unde a căpătat ca elev pe fiul lui Filip, Alexandru²⁰. El a cerut lui Alexandru să reconstruiască orașul său natal, care fusese distrus de Filip, și cererea i-a fost îndeplinită, iar el a scris legile pentru cetățenii lui²¹. Aflăm mai departe

JEAN BEAUFRET

LECTII de FILOSOFIE

De la Platon la Heidegger

volumul 1

editura amarcord

Capitolul 2 MEDITAȚIA ASUPRA FIINȚEI ÎN FILOSOFIA LUI ARISTOTEL¹

Aristotel nu este primul, ci al doilea care predă filosofia. Diferența între raportul dintre Platon și Socrate și raportul dintre Aristotel și Platon: Platon nu i se opune nicăieri lui Socrate, pe care îl cunoaștem, de altfel, mai ales prin Platon. Dar ce raport există de fapt între adevăratul Socrate și Socrate al lui Platon?

Dimpotrivă, Aristotel i se opune lui Platon, atunci când își asumă demersul pe care Platon, în *Phaidros*, își propunea să-l numească, modest: *φιλοσοφία* (în opoziție cu *σοφία*: *σοφία* posedă, *φιλοσοφία* încearcă²). În realitate, a încerca înseamnă aici *φιλεῖν*. Deci *φιλοσοφία* este o *φιλία*. Fără îndoială, „dragostea” este anterioară lui Platon. Parmenide: „Înainte de toți zeii, a dat la iveală Iubirea³”. Heraclit: *φίλοις κρύπτεσθαι φιλεῖ*⁴. Dar dragostea platoniciană nu mai este aceeași, ea este, cum ar spune Rimbaud, „reinventată⁵”. Ceea ce este cu adevărat platonician în dragoste e tensiunea spre ceva ce, în final, ne scapă: Elan, nostalgie, plecare spre aierea. Mallarmé spune, platonice: „Să fug! Să fug aierea!”⁶.

Această fugă (*φύγη δὲ ὁμοίως θεῷ κατὰ τὸ δυνάτον*)⁷ și acest „acolo” (*ἐκεῖ*) sunt deopotrivă platonice. Este motivul pentru care Nietzsche își va defini tentativa drept o „răsturnare a

¹ Curs ținut în anul 1959 la clasa terminală a Liceului Condorcec.

² *Phaidros*, 278d.

³ *Poem*, fragmentul 13.

⁴ *Engourde*, B 123: „Naturii lucrurilor îi place să rămână ascunși”.

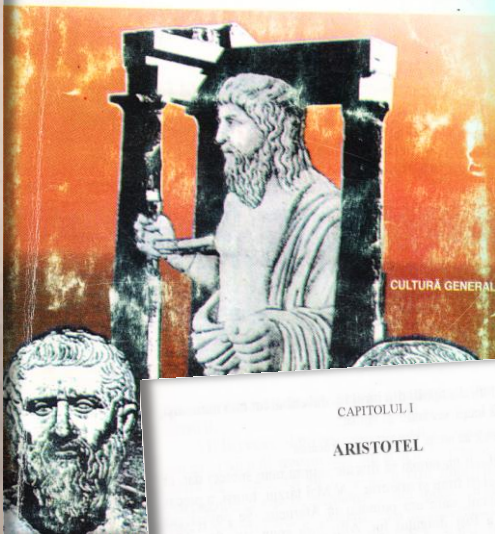
⁵ *Une saison en enfer*: „Délire I, Vierge folle – L'épouse infernale”, în *Œuvres complètes*, Paris, Gallimard, coll. „Bibl. de la Pléiade”, 1972, p. 103: „Dragostea trebuie reinventată, se știe”.

⁶ „Brise marine”; trad. rom. de Șerban Foartă în Mallarmé, *Album de versuri*, București, Univers, 1988.

⁷ *Theaitetos*, 170b: „Or, fugă înseamnă a deveni, după putință, cât mai asemănător divinității”.

Diogenes Laertius despre viețile și doctrinele filozofilor *

CAPITOLUL I ARISTOTEL

I [1] Aristotel, fiul lui Nicomachos și al soției acestuia, Phaistis, s-a născut la Stagira. Hermip, în cartea sa *Despre Aristotel*¹, povestește că tatăl lui se trăgea din Nicomachos, care era fiul lui Machaon, care, la rândul său, era fiul lui Asclepios² și c-a trăit la curtea lui Amyntas³, regele Macedoniei, în calitate de medic și prieten. II Aristotel a fost cel mai congenial dintre discipolii lui Platon⁴. Aflăm din cartea lui Timotheos⁵ ateniianul, *Despre vieți*, că vorbea peltic. Avea pulpele slabe după cum se spune, ochii mici și avea o deosebită grijă de îmbrăcăminte, inele, și de felul de a-și tăia părul. III După spusele lui Timotheos⁶, a avut un fiu numit tot Nicomah, de la concubina sa, Herpyllis.

IV [2] S-a despărțit de Academie încă pe când mai trăia Platon, ceea ce explică remarcă atribuită acestuia din urmă: „Aristotel mi-a dat cu piciorul, întocmai ca mării care dau cu piciorul în mama care i-a născut”. Hermip, în cartea sa, *Despre vieți*⁷, arată că în momentul când Xenocrate⁸ a devenit șeful Academiei, Aristotel era absent, fiind ambasadorul Atenei la curtea lui Filip⁹. La întoarcere, văzând școala sub o nouă conducere, a ales un loc de plimbare publică în Lykeion¹⁰, unde se plimba în sus și în jos, filozofând cu discipolii săi, până ce era timpul de frecare cu undelemn¹¹. De aici a venit numele de „peripatetic”. Alții însă spun că i s-a dat acest nume din cauză că-l însoțea pe Alexandru și discuta cu el diferite subiecte, când acesta, ridicat după o boală, făcea plimbări¹².

UNIVERSITATEA SPIRU HARET

Gh. AL. CAZAN

FILOSOFIA ANTICĂ

EDITURA

4.7. Aristotel

4.7.1. Viața și opera

Stingerea din viață a lui Platon pare că a separat secolul IV î.e.n. în două jumătăți, între care, cu toate asemănările existente între ele, deosebiri au fost considerabile. Pe la 350 î.e.n., deși nu își revenise de pe urma războaielor purtate, Atena își păstra orgoliul de a fi prima cetate a grecilor, orașul cel mai frumos, înzestrat cu mari creații ale sculptorilor timpului, cu temple, statui incomparabile, cu o artă greu de găsit în alte cetăți ale vremii. Dar, tot pe atunci, orașul spre care se îndreptau cu admirație și invidie privirile oamenilor din afara lui, fie aceștia greci sau străini, începea să arate semnele unei iremedabile neputințe, care cuprindea, de altfel, toate marile polisuri ale lumii grecești. Nici Atena, nici Sparta și nici Teba nu puteau, datorită slăbiciunilor la care fuseseră aduse de sângeroasele confruntări dintre ele, generate de altfel de structurile socio-economice date, să adune la un loc, într-un singur stat, atâtea cetăți câte existau. Mai fiecare cetate, chiar și atunci când intra într-o ligă, prețuia cu mult mai mult propria sa autonomie, decât o eventuală unitate politică statală. Pe la mijlocul secolului IV î.e.n. Sparta, Atena și Teba mai credeau că ar fi posibilă o revenire a lor, cel puțin tot atât de glorioasă cum fusese cea din 240

WILHELM WEISCHEDEL

Pe scara din dos a filozofiei

34 DE MARI FILOZOFI
ÎN VIAȚA DE ZI CU
ȘI ÎN GÎNDIRE

HUMANITAS

Aristotel sau filozoful ca om de lume

Aristotel, cel care, alături de Platon, este cel mai mare dintre filozofii greci, Aristotel, despre care renumitul filolog Wilamowitz spune că e omul „pe care scolastica îl venerază, iar studenții, care îi îngurgitează sistemul din compendii seci, îl blestemă”, — acest Aristotel deci se naște în anul 384 sau 383 a.Chr., și anume în Stagira. De aceea, el e numit de obicei „Stagiritul”; asta e ca și cum i-am spune lui Schelling „Leonberghezul”, lui Nietzsche „Röckenezul”, iar lui Fichte „Ramenauitul”, cam în felul acesta: în Berlin își ține marele „Ramenauit” celebrele sale *Cuvântări către națiunea germană*.

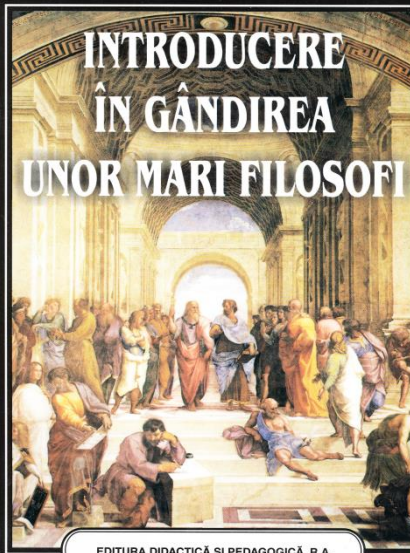
În ceea ce-l privește pe Aristotel, faptul că el se trage din Stagira nu e lipsit de importanță. Acest oraș, în afară de filozoful lui, nu a produs nimic remarcabil. Important este însă că Stagira este situat departe în provincie, undeva în Tracia, și că Aristotel, spre deosebire de marele său învățator Platon, nu e un cetățean al Atenei, al capitalei spirituale a Greciei, ci un provincial.

Aristotel se mai deosebește de Platon prin aceea că nu aparține unui neam aristocratic. Dar el nu este un oarecine, ci e un bărbat dintr-o familie burgheză bună, e fiul unui doctor care poartă totuși titlul de medic personal al regelui Macedoniei. Ar fi fost cit se poate de fișec ca Aristotel să preia meseria tatălui său, meserie căreia îi aparține și exercitarea meșteșugului de farmacist, „spiteritul”, cum îl numesc alte surse antice. Aristotel preferă însă să plece la Atena. Familia aprobă, însă nu-l lasă să plece la drum înainte de a fi întrebat mai întâi oracolul ce trebuie să facă el acolo și înainte de a fi primit răspunsul că trebuie să studieze filozofia. E greu de imaginat cum s-ar fi dezvoltat istoria spirituală a Occidentului dacă oracolul ar fi vorbit altfel.

Tatăl, înstărit cum e, își înzestrează bine copilul pentru studiu. De altfel, întreaga lui viață, Aristotel a pus mult preț pe o viață confortabilă, pe o servire îndestulătoare, pe o solidă dotare a gospodăriei și pe o bună hranire, și asta cu toate că a fost filozof. Contemporanul său Diogene, cel care a devenit celebru prin faptul că locuia nu într-o casă,

GRIGORE SPERMEZAN

INTRODUCERE ÎN GÂNDIREA UNOR MARI FILOZOFI

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, R.A.

1.4. ARISTOTEL (384 – 322 I. Hr.)

Vorbind despre personalitatea lui Aristotel, originalul și remarcabilul discipol al lui Platon, Hegel notează: „(...) A fost unul dintre cele mai cuprinzătoare (profunde) genii științifice care nu au apărut vreodată; a fost un bărbat alături de care nici o epocă nu poate pune unul care să-l egaleze”. Adevărat sistem de referință prin tot ce a realizat, Aristotel se află la originea tuturor disciplinelor filosofice – logica, etica, psihologia –, a științelor naturii – fizica, biologia – și a celor economice. Același Hegel, admirator entuziast al fondatorului atătur discipline, îl considera pe Aristotel – alături de Platon – un „dascăl al tuturor filozofilor” din toate timpurile. În Evul Mediu, personalitatea sa era atât de influentă, încât era poreclit pur și simplu „Filozoful”, fără a mai fi nevoie să-l fie rostit numele, iar învățaiții îi invocau autoritatea în sprijinul afirmațiilor lor. A îndrăzni să combată vreo afirmație a lui Aristotel era atunci o dovadă de mare curaj, adevărată ofensă adusă autorității științifice, prestigiul acestuia fiind imens, ca și cum știința nu ar fi putut să progreseze la 1500 de ani după dispariția lui Aristotel. De altfel, marele gânditor creștin din secolul al XIII-lea, Toma d'Aquino, va impune aristotelismul ca fundament al catolicismului. Direct sau indirect, gândirea lui Aristotel a influențat într-o covârșitoare măsură cultura universală, din antichitate și până în epoca modernă.

Născut în 384 î. Hr. la Stagira, o colonie grecească din Tracia, Aristotel a crescut și s-a format la curtea regelui Amintas al Macedoniei, al cărui prieten și medic a fost Nicomah, tatăl viitorului filozof. Cel care va fi numit ulterior „Stagiritul”, după numele locului de naștere, a avut ulterior ei însuși un fiu cu același nume de Nicomah, de care este legată celebra lucrare aristotelică *Etica lui Nicomah*. Atras de studiu și domiciliu de a ști cât mai multe, Aristotel a plecat la Atena la vârsta de 17 ani și a intrat în Academia lui Platon, cea mai vestită școală a Greciei antice, spre care se îndreptau toți cei care râvnau la o educație desăvârșită. Stagiritul a rămas aici vreme de 20 de ani, unde s-a dovedit nu doar un student strălucit, ci a fost numit de Platon să țină el însuși cursuri în Academie în calitate de profesor, prelegeri care i-au creat o mare faimă pentru ideile sale originale și modul strălucit de argumentare. Acest lucru l-a determinat pe Filip, regele Macedoniei, să-l solicite cu multă insistență pe Aristotel ca dascăl pentru fiul său Alexandru Macedon, pe atunci un tânăr năbădăos de 13 ani, viitorul împărat și cel mai mare cuceritor al antichității. „Am un fiu – ar fi spus Filip –, dar mulțumesc mai puțin zeilor că mi l-au dat, decât că nu l-am avut ca el să se nască pe timpul tău. Sper că grija ta și vederile tale îl vor face demn de mine și de viitoarea sa țară”. Faptul că Aristotel a acceptat să plece în anul 343 î. Hr. la Pella, capitala

¹ Georg Wilhelm Friedrich Hegel, *op. cit.*, p. 562.

ARISTOTEL ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

DEMERSUL ARISTOTELIC ASUPRA POSIBILULUI: CONTRIBUȚII PENTRU O ÎNȚEMEIERE ONTOLOGICĂ A IMAGINII

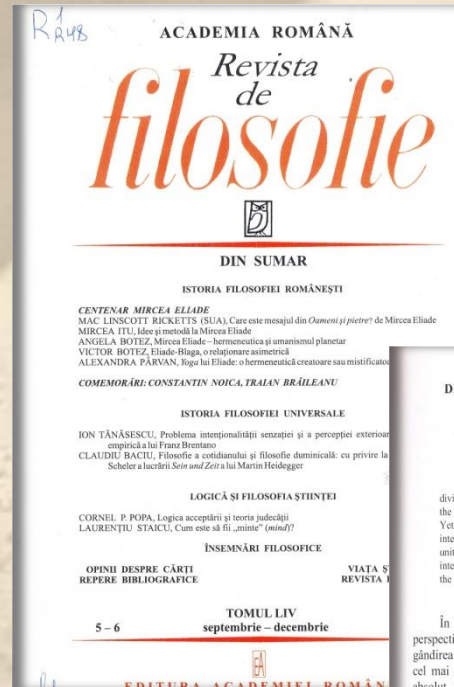
Andrei PERCIUN,
cercet. șt. stagiar,
Institutul Integrare Europeană și Științe Politice al AȘM

Summary

This article presents a different view on the image that is reflected in the concepts of the possible, accidental, contingent, which compose the kit of non-being and which help to define and to establish the ontological status of the image as the structure of the secondary non-being. In view of these definitions is welcome to make an analysis in the unusual direction of Aristotle. The flexible manner in which Aristotle brews the problem of non-being unifies its distribution in several categories. In the same time, we cannot be deprived of certain common qualifiers for all types of non-being. These qualifiers are deprivation, opportunity and the truthless/falsehood. The apparent discrepancy done by the Aristotle's vaunt-couriers between being and non-being is rethought by him and assigned to the content of the being that subordinates the non-being in own dimensions. So far, for Aristotle the being is plural and it offers a specific place for the non-being in the being's field.

Imaginea prezentă în viața cotidiană deside fundamentarea demersului ce intermediază conștiința individuală și realitățile sociale. Nu avem temeii să afirmăm că imaginea este disjunctă în problematica determinării identității. Totodată, grație poziției sale de semnificant, imaginea ne permite intruziuni metodice asupra identității și asupra capacității gnoseologice de a asimila lumea. Poziționarea ontologică a imaginii este aceeași cu poziția în care se află conștiința, care, potrivit existențialismului, caută să se integreze într-o structură exemplară a identității pe care să o semnifice. Remarcăm, raportul ontic care se inter-pune între conștiință și lume este un raport semiotic inedit. Semnificând ceea ce nu este, conștiința caută să-și construiască identitate prin care să fie. În așa fel, inițiind o analiză a statutului ontologic al imaginii, vom fi mai aproape de teoretizarea comunicării sociale și a identității. Nu în ultimul rând însă se preia articularea ființei cu neființa într-o parabolă graduală a apropierii de referent.

Imaginea are un caracter intermediar, deoarece este situată între conștiință și lume. În virtutea acestui fapt, conștiința asimilează și cunoaște lumea prin imagine. Specificul semiotic aplicat, în așa fel, existenței omului

DE LA UNITATEA INTELLECTULUI LA UNUL ABSOLUT: CRITICA LUI PLOTIN LA ARISTOTEL

MARILENA VLAD

Abstract. In this article, I discuss Plotinus' critique of the peripatetic idea of the divine intellect as first principle. As I am trying to show, Plotinus accepts the unity of the intellect as self-thinking, and, even more than Aristotle, he emphasizes this unity. Yet, he insists on the necessity of a principle that is even higher and simpler than the intellect. Eventually, intellect proves to be the unity of a plurality, though it is the most unitary being. I discuss the dual nature of the intellect: both as thinking and as being. Intellect is both unitary and plural. Starting from this, I analyze Plotinus' arguments of the absolute one as first principle, above intellect.

În acest articol, ne vom opri asupra manierei în care Plotin depășește perspectiva aristotelică potrivit căreia principii prim este intelectul divin, adică gândirea care se gândește pe sine. Pentru Plotin, acest intelect nu poate fi principii cel mai simplu, ci înaintea lui trebuie să gădăim un principiu absolut unitar și absolut simplu. Este un pas doctrinar uriaș în istoria filosofiei și în cea a neoplatonismului, căruia îi vom acorda următoarele pagini. Vom vorbi, mai precis, despre două aspecte: pe de o parte, intelectul divin este descris de Plotin ca fiind cea mai unitară (mai unitară chiar decât a înțeles tradiția filosofică aristotelică); dar, pe de altă parte, fiind cea mai unitară nu poate fi absolut unitară, ci unitatea ei este, în ultimă instanță, unitatea unei pluralități. În consecință, intelectul divin nu poate fi principii prim.

Intelectul este descris de Plotin ca o unitate, ca un unu care instituie pluralitatea ființei, fiind astfel anterior pluralității. În acest caz, ne putem întreba de ce Plotin merge și mai departe, înspre un unu încă și mai fundamental, anterior chiar și intelectului, care este ființa supremă, cea mai unitară? De ce face Plotin acest pas? De ce intelectul divin – ființa primă și unitară – nu poate fi principii care să ofere ființelor unitate? Așa cum fiecare ființă participă la o formă inteligibilă și își primește astfel modul său de a fi, de ce nu își poate primi și unitatea tot de la acest intelect? De asemenea, de ce intelectul – care este ființa primă și unitară – are nevoie de un principii al unității, de un principii anterior?

Această ultimă întrebare conține răspunsul în ea însăși: intelectul, lumea inteligibilă sau ființa primă denumesc într-adevăr ființa primă, unitară; totuși, ființa este unitară, însă nu este unitatea însăși; ea este o unitate a ceva anume, este un unu determinat, însă nu

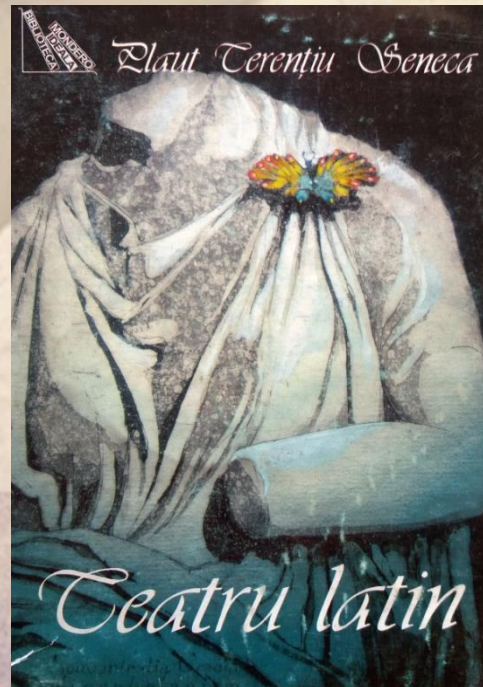
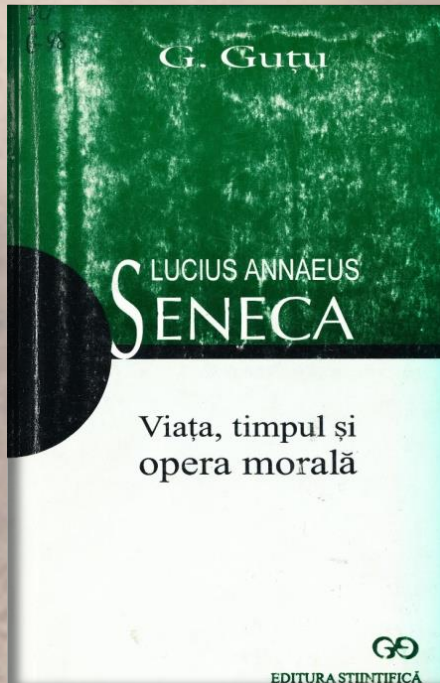
ANNAEUS SENECA (3-65 d.Hr.)

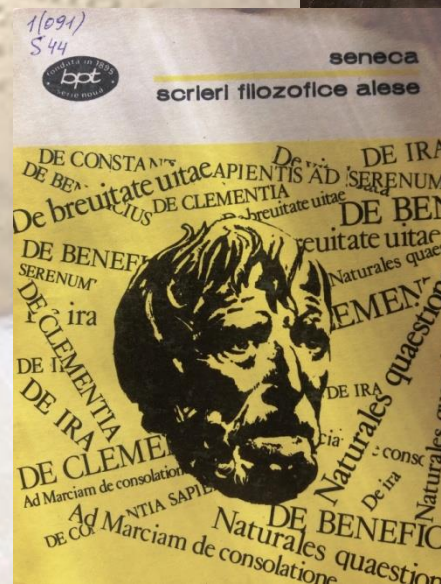
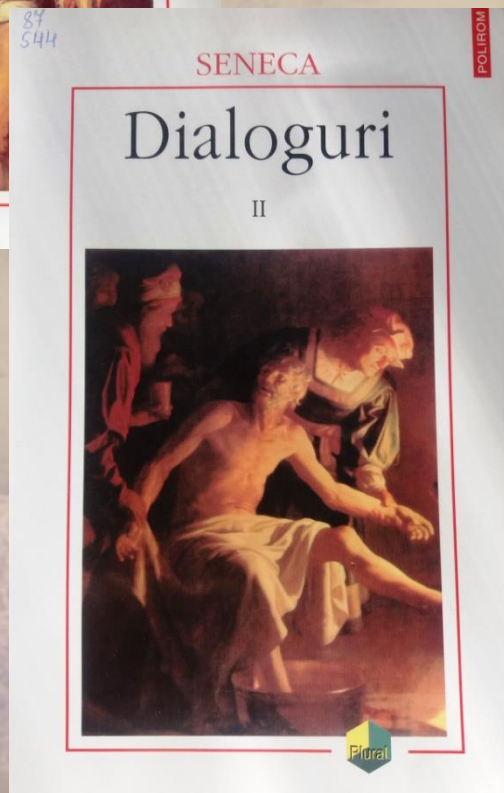
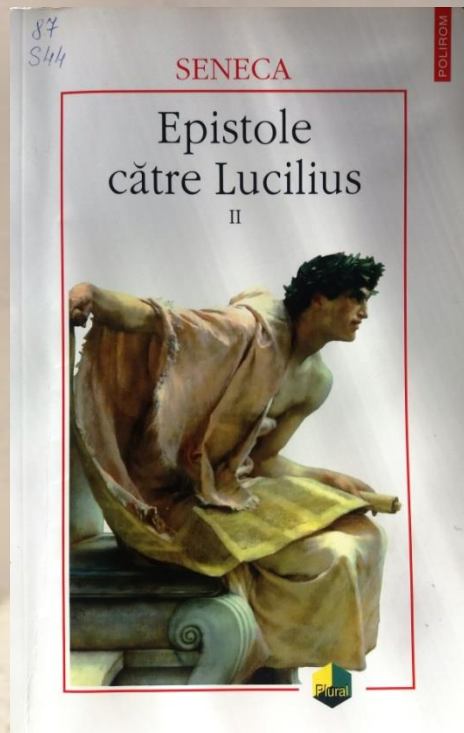
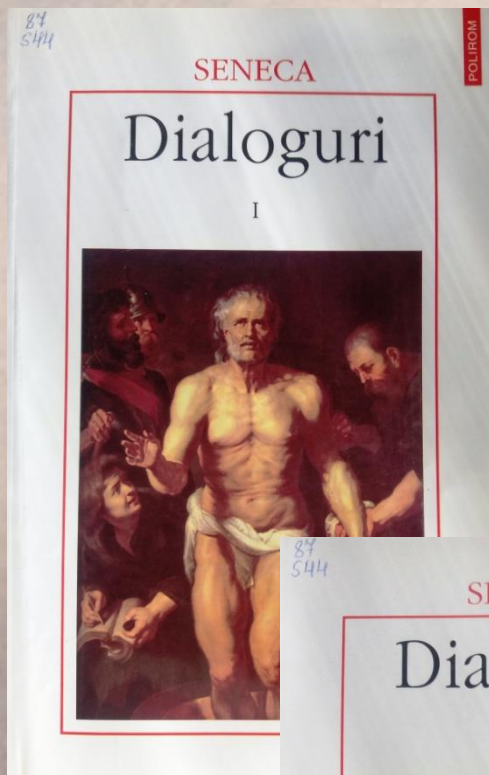
Annaeus Seneca (3-65 d.Hr.) s-a născut în Cordoba (Spania). El a fost fiul lui L. Annaeus Seneca. De la Seneca ne-au rămas multe scrieri, în care acesta se ocupa cu probleme din domeniul științelor naturii, din fizică, în formă de scrisori, multe scrieri moral-religioase. Demne de amintit sunt cele 124 de scrisori cu conținut moral, pe care Seneca le-a scris prietenului său Lucillius. Acestea reprezintă și astăzi o lectură admirabilă, aceasta din cauza ideilor nobile pe care ele le cuprind, a observațiilor fine, a bogăției cunoștințelor și mai ales a admirabilei limbi literare în care se exprima Seneca. Seneca face dovada cu aceste scrisori că el este un mare moralist. Din lectura lucrărilor lui Seneca aflăm că pentru aceasta importantă nu mai problema esenței virtuții, ci sfaturile practice pentru conducerea în viață. „A făptui și a nu vorbi, ne învață filozofia”, scrie Seneca.

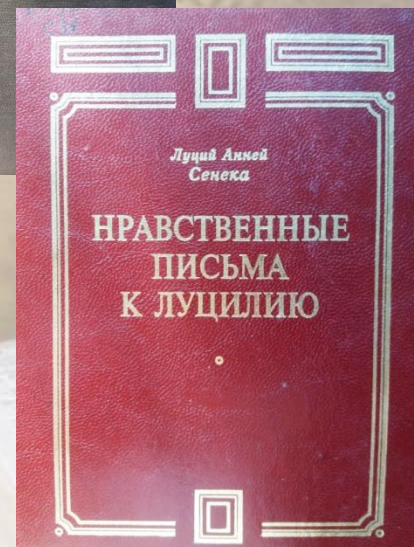
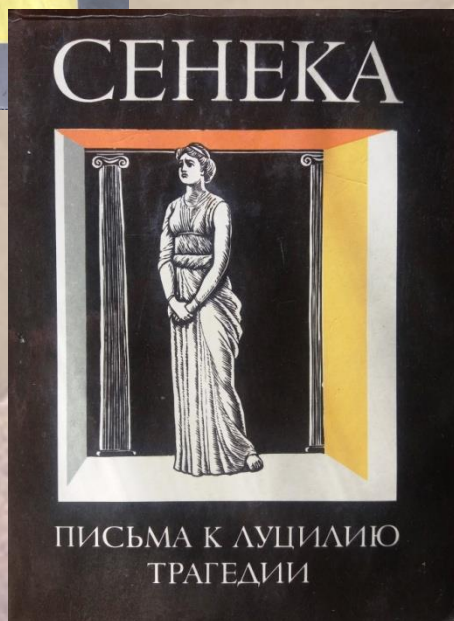
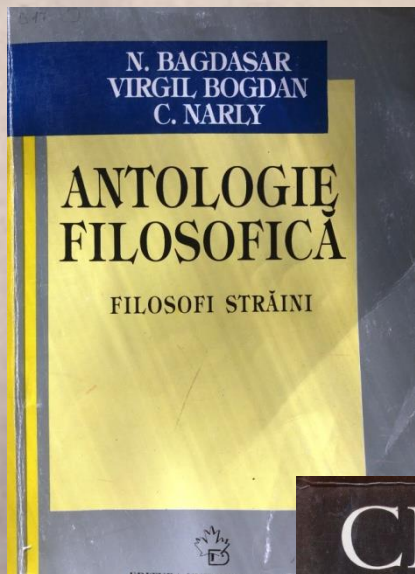

„Filosofia este singurul mijloc de a depăși condiția de muritor și chiar de a o transforma în nemurire.”

SENECA

SENECA ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

R48

ACADEMIA ROMÂNĂ
Revista de
filosofie

DIN SUMAR
FILOSOFIE POLITICĂ

W. R. DAROS (CONICIT) - Buenos Aires, Argentina, *Desputare* - *construcție politică din tradiția*
Ravida (traducere de Emilia Ileana Șeră)
VIORELLA MANOLACHE, *Biopolitică, un model liberalizat de biologie și politică*
GRIGOR MOLDOVAN, *Etica național-medievală în contextul ideologic al secolului XV*

INSEMĂRI FILC

OGANA VASILESCU, *Filosofie și inteligență la Seneca*
TEODOR VIDAM, *Experiență și moralitate*
CONSTANTIN STROIE, *Contribuția lui Alexandru Tila*
spațiul filosofic românesc

OPINII DESPRE

In observență: Gheorghe Vlăduțescu, *Filosofia în Roma Antică*
SABIN TOTU, *Filosofia în Roma Antică*
MIHAI D. VASILE, *Destinul filosofiei ca punte a civilizației*

VIATA ȘTIINȚIFICĂ
AUTORI

TOMUL I
noiembrie - decembrie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

R099

EDITOR UNIUNEA SCRITORILOR DIN ROMÂNIA ANUL CXXXIX

CONVORBIRI LITERARE

REVISTĂ FONDATĂ DE SOCIETATEA JUNIMEA DIN IAȘI, LA 1 MARTIE 1867

Redactor șef: Cassian Maria SPIRIDON

**Sufletul este încă printre acele realități cărora
li se poate aplica sintagma „Cred și nu știi”
- dialog cu academicienii Constantin BALACAM-STOLICIU**

Poeme de: **Mihnea ALBU, Liviu CAPȘA**
Teatrul de: **Olga Delia TEDESCU**

Ileana MAVRODIU: O mutație a discursului critic
Constantin CHOPRAGA: O remarcabilă Antologie
Nicolae STROIEȘCU ȘTIȘOARĂ: La 25 de ani de la moartea
lui Jean Paul Sartre
Gheorghe GRIGUREC: Antidotul pleuricii
Alexandru ZUB: Memorie și identitate

Alex ȘTEFĂNESCU: Eugen Uricaru
Ioana HOLBAN: Povara Anel Blandianu
Marlon Victor BUCU: Horassianism
Florin FAIFER: Ferocitate și
Nicolae CREȚU: Sadovianism

Antoni BREZIANU: Biserica
Ovidiu IUREZIUZE: Larva
Anton AMĂBUT: Isptita și
Mirecea PLATON: Analiză

Cronici literare
Cristian LIVESCU
Constantin DRĂM
Dan ȘANUȘA

DIALOGURILE LUI SENECA SAU IPOCRIZIA FILOSOFULUI

Nelu ZIGRATU

Lucius Annaeus Seneca este unul dintre autorii latinii cei mai bine cunoscuți citoritorului roman. Trei biografii, seminate de Eugen Cizek, Gheorghe Gutu și Pierre Grimal, substăntiază capital rezervat de Eugen Cizek în *Intoria literară* și mai ales, publicarea operelor literare, a unor capitole din scrierile filosofice și a „arzanului” de istorie naturală și familiarizat publicul cu personalitatea și creația acestuia. Personal, membru al unei familii originare din *Hispania* ce a jucat un rol important în viața politică și intelectuală a Republicii din și din primul veac al Principatului, nu e unul ușor de înțeles. Om politic și filosof, tragician de talent și epistolar savant, el a dat naștere la opinii divergente, mergând de la admirație necenzurată la blamarea categorică; obiectul acestor controverse îl reprezintă comportamentul său contradictoriu, diferența față de doctrinele moraliste, sfârșitul Seneca și politicianul, funcționarul imperial, pragmatistul Seneca. Recent, sub egida Editurii „Poliform” din Iași, a apărut traducerea *Dialogurilor* - de fapt, o suită de tratate filosofice și de „ameliorații” de inspirație stoică sau eclectică, realizată de un colectiv format din Ioana Costă, Vicki-Eugenia Dumitru și Ștefania Ferociușiu. La rîndul ei, Editura „Junimea” a editat în colecția „Epistole și credință” dialogul *De vita beata* (*Despre viața fericității*), traducerea aparținând lui Vichi-Eugenia Dumitru¹, care semănă și înălțimea din ediția „Poliform”. Cînt comparăm cele două traduceri zîmbesc surpărtoare conștient că ele diferă înch pe drept se poate întreba care este varianta corectă; dincolo de colitură să se lămurască. Dar nu asupra calității traducerilor dorim să ne oprim. Nici asupra corectitudinii unora dintre informațiile din *Notice* subsecvențe de Ioana Costă nu suntem deși an putea face multe observații².

Dialogurile fac cunoscut stoicismul lui Seneca, pe seama cărui, din Antichitate și până astăzi, a curmă multă cercetare. Interesul pentru filosofia mentorului

lui Nero s-a axat mai ales pe două aspecte: mîna la care ideile sale morale trădăcău o anumită compatibilitate cu cele ale creștinismului primitiv, pe de o parte, și modul cum se reflectă în scrierile sale schimbările suferite de doctrina Porfiriului și datul cu riturarea Imperială, pe de altă. Răspunsul la cea din urmă chestiune nu e nici pînă astăzi satisfăcător. De la punctul, sub impactul indifferenței sau al disprețului mai mult sau mai puțin intelectuală greco-latină față de creștinism, anonimi înștiințați și părinți ai Bisericii au elaborat o întreagă literatură apocrifă, în care așa-zisa corepondență dintre Apostolul Paul și filosoful Seneca deținea un loc important; nu înțelegîndu-l Hieronymus l-a închin pe latin în galeria „Măștile înșelătoare” și literelor creștine timpurii³. La rîndul lor, exegeții moderni, citind și recitind în diferite chipuri textele stoicane (lingvistice, stilistice, semantice, etimologice etc.), au analogat cu gîndul că acestea conțineau mai mult sau mai puțin accented, ca note de ostilitate sau, dimpotrivă, de simpatie - occur, alții, cu presi, vocabule extravă de adaptat Portacului fizic creștin⁴. Verze sînt mai ales pașele din dialogul *De* (*Despre mîna*), tratat „politic”. *De clementia* (*Herodius Oratio*) și *De clementia* (*Epigramă*) și tragedia *Thyestes* (textele recente laudă să se înțeleagă că spectral similitudine ar putea fi mai mult sau larg)⁵. Nu e singurul autor din vîscul I. d. H. „zînt” din această perspectivă: Petronius (7-66) sau Silianus Italicus (cca. 135 - cca. 100) sînt, în egală măsură, țapuri în calcă⁶. Pentru că publicul roman era acuzat că scrierile integrat dialogurile stoicane, vom menționa aici doar un fragment din cel intitulat *De ira* (*Despre mîna*), unde se consideră - pe de altă parte - creștinismul: „Arhivele alții conducători pătrîși în amănute ca extrapete deștia necorescincă pe una mîna l-a străpuns în propriul său pat, pe alul l-a lovit în timpul ceremoniei sacre a mesei, pe alul l-a măcășit în tibietul și în

CONVORBIRI LITERARE

LITERATURA și ARTA

SEMENAL AL UNIIUNEA SCRITORILOR DIN ROMÂNIA
ANUL CXXXIX
1999
10. 11. 1999

Publicație de limba română

Parlamentul rușinii

Alcui Samaritan - O frază de la rîndul în bozită

Sabote bancă

Lucius Seneca sub verdict capital împărtășesc

nităților naturale

Ligier GARGOENCO

Ștefania FEROCIUȘIU

Esaiul nostru are drept temă circumscrierea rolului și a rostului filosofiei în viziunea lui L. A. Seneca, prin redefinirea raportului specific pe care aceasta îl deține cu inteligența (*sapientia*). Considerăm că punerea în lumină a semnificațiilor ce rezidă în relația și distincția - recunoscutibilă ca fir conducător al întregului demers senecan - dintre filosofie și inteligență și, pe cale de consecință, evidențierea orizontului cărui să își găsească un „răspuns” adecvat și anumite probleme identificate de exegeții, precum: ecclésiastismul senecan, aparenta contradicție a lui Seneca de la o operă la alta, aparenta contradicție între doctrina promovată și maniera de a-și conduce propria viață, dar și între exigențele diferitelor sale preocupări filosofice. Totodată, prin chiar accentul mișcare interpretativă, credem a deschiderea necesară pentru un cadru al posibler analogii între concepția filosofică senecană și alte viziuni nu numai sau nu în sens tare filosofice și nu neapărat din același spațiu cultural.

Seneca (și) gîndește filosofia cu precădere ca direcțional de viață - în sensul de cale-metodă de autodivîrgire umană și de dobîndirea a inteligenței - și mult mai puțin ca pe o doctrină de școală. Motivațiile pentru a astfel de opțiune nu sînt numai unele carecum exterior filosofice - adică unele ce țin de contextul istoric, politic, social, cultural, de o anumită interdependență a filosofiei și a ambianței culturale, precum și de formule pe care le poate îmbrăca filosofia în funcție de

Rev. filosof., LIX, 6, p. 781-787, București, 2012

NICOLAUS CUSANUS (1401-1464)

Nicolaus Cusanus, numele latinizat al lui Nikolaus von Kues (Cusa), (1401-1464), a fost un învățat german, savant multilateral, filosof și teolog, jurist, astronom și matematician, considerat drept cea mai importantă personalitate în cultura europeană a secolului al XV-lea. El a fost un savant căruia nu îi era frică să vorbească și să susțină teorii care nu erau deloc populare în acele vremuri.

Cusanus nu numai că era împotriva curentului „la modă” în acele vremuri, care susținea că Pământul se află situat în centrul Universului, dar a și argumentat existența extraterestrilor. Deși aceste opinii provocatoare ar fi fost supărătoare pentru Vatican, acest lucru nu-l opresc pe savant în a deveni cardinal catolic mai târziu.

Oficial, ideea existenței vieții extraterestre în Univers a devenit cunoscută în secolul al XX-lea ca teoria pluralității lumilor. Așadar, Nicolaus Cusanus a fost un vizionar al timpurilor sale, având o vedere unică asupra vieții extraterestre. De exemplu, în cartea sa „De docta ignorantia”, de exemplu, el a arătat clar că există viață și pe alte planete:

Viața, așa cum există pe Pământ sub formă de oameni, animale și plante, trebuie să se găsească și în regiunile solare și stelare. Mai degrabă decât să credem că atât de multe stele și părți ale cerului sunt nelocuite și că acest pământ al nostru este singurul populat – și probabil cu ființe de tip inferior - vom presupune că în fiecare regiune există locuitori, diferiți în natura lor și avându-și originea în Dumnezeu, care este centrul și circumferința tuturor regiunilor stelare.

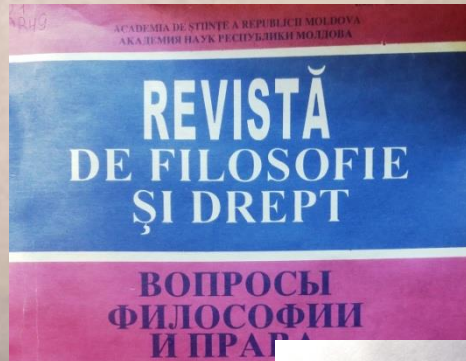
Nicolaus sau nomenclatorul lui Dumnezeu

Numai rareori un mare spirit este deopotrivă mare și pe scena vieții. Acest lucru se întâmplă totuși în cazul lui Nicolaus Cusanus. Însă strălucirea exterioară nu i-a fost hărăzită din leagăn. El s-a născut în 1401 la Cusa, ca fiu al unui pescar și comerciant din Mosela — ce-i drept, nu lipsit de avere — și, prin urmare, nu aparținea cercurilor aristocratice, cărora le erau rezervate în Europa acelei epoci înalte demnități spirituale și lumești. Totuși, de-a lungul vieții, Nicolaus este mândru de faptul că el, simplu fiu de pescar, a ajuns așa departe, dacă prin aceasta se gîndește la Petru, cel mai de seamă strămoș spiritual al său, rămîne un lucru nedecis. Cert este însă că încă din copilărie are simțul banilor și o situație financiară sigură, iar aceasta în ciuda faptului că, așa cum îl laudă nu fără mirare contemporanii lui, în privința propriei persoane este destul de lipsit de pretenții. Masa sa este sărăcăcioasă; în locul luminărilor folosește lămpile cu ulei, care sînt mai ieftine. Constrîns sau poate fiindcă lasă o impresie mai puternică — lucruri de acest fel nu se știu niciodată întru totul la acest bărbat imprevizibil — el poate intra într-un oraș călare pe un măgar, în loc să intre călare pe un cal, probabil gîndindu-se la intrarea triumfală a maestrului său în Ierusalim.

Despre tinerețea lui Nicolaus nu se știu multe lucruri; de fapt, se știe numai că odată, în momentul cînd tatăl său îl aruncă din barcă în apă în urma unei certe, el fuge de acasă, dar fără să se piardă pentru multă vreme în vagabondaj. Dimpotrivă, dacă ne este permis să dăm crezare tradiției, merge cuminte la școala din Deventer, o instituție de vază la acea vreme, unde în scurt timp se remarcă în mod special. Apoi, la vîrsta de cincisprezece ani, se hotărăște să studieze dreptul, pentru care petrece, ca și pentru studiile umaniste, cîțiva ani în Heidelberg și la Universitatea din Padova, foarte renumită pe atunci în domeniul dreptului. Acolo obține, la vîrsta de douăzeci și doi de ani, titlul de doctor și se stabilește ca avocat în țîntul său. Însă nu pentru mult timp. Neșansa vrea ca el să piardă chiar primul său proces. În urma eșecului, el trage concluzia cea mai radicală, renunțînd de acum încolo la profesia pur

Scrierile și ideile de Nicolaus Cusanus nu au trecut neobservate. Ele au devenit sursă de inspirație pentru mai mulți astronomi și mari gânditori, cum ar fi Giordano Bruno sau Tomaso Campanella. Filozoful francez Rene Descartes îl cita pe Nicolaus ca pe un om religios care credea în pluralitatea lumilor.

NICOLAUS CUSANUS ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

1
1999

Revista de Filosofie și Drept, nr. 1, 1999

Gheorghe Bobăna

FILOSOFIA NUMELUI DE LA PLATON LA NICOLAUS CUSANUS (1)

Filosofia limbajului care se ocupă de problemele filosofice ale lingvisticii sau de problemele filosofice legate de limbaj are câteva domenii specifice cum ar fi filosofia numelui, filosofia predicatului și filosofia cuvintelor egocentrice. Fiecare dintre aceste domenii sunt legate de cele trei dimensiuni prin care este descris limbajul: semantica, sintactica și pragmatica. Semantica cercetează relația dintre semn și ceea ce semnifică semnul, dintre lucrurile reale și noțiunile despre el. Sintactica cercetează relațiile dintre semne, iar pragmatica (deciția) relațiile dintre semn și omul ce se folosește de semn. Semantica este prima dintre cele trei direcții în filosofia limbajului. Apariția încă în antichitate, chiar în preistorie în legătură cu miturile despre originea limbajului semantica include în sine, în primul rând, reflecțiile despre nume și atitudinea sa către lucrurile. Filosofia numelui este o expresie a atitudinii semantice față de limbaj și constituie obiectul de cercetare al "semanticii pure", eliberată de sintactică și pragmatică.

Probleme ale filosofiei numelui întâlnim de acum la Heraclit (c. 540-480 î.e.n.), în măsura în care el dezvoltă teoria despre Logos. În acea perioadă termenul grecesc "logos" semnifică vorbirea și cuvântul atât din punct de vedere al formei, cât și al conținutului, sensul, gândul și înșiși rațiunea. Conform lui Heraclit, întreaga natură este organizată conform "raționamentului veridic" ori "legii" numită uneori de Heraclit și Logos. Sarcina filosofului constă în descoperirea acestei legi.

La Socrate termenul de "Logos" capătă în genere semnificația de "noțiune" și într-o anumită măsură întreaga filosofie atenană de după Socrate poate fi numită "filosofia a noțiunilor". În calitate de paradigmă, adică de concepție asupra limbajului dominantă într-o anumită epocă, filosofia limbajului începe cu Platon și Aristotel și se încheie în secolul al XVII-lea.

Conceptele despre limbaj în filosofia numelui corespund unor constante în totalitate de "lucruri" amplasate într-un spațiu gof. Noțiunea de "spatiu gof" (vid) ori de "loc" independent de "lucruri" va fi dominantă de filosofie până la apariția la sfârșitul secolului al XIX-lea a noului paradigmă a noțiunii de concepții fizice despre spațiu și timp. Lucrul însăși definit, solid, totdeauna poate să capete un "nume". "Numele" este legat nu numai de "lucru", dar și de "esența" sa. Că nu ar fi numele de întâmplător în calitate de cuvânt concret, temporar sau condiționat, sensul numelui totdeauna constă în fixarea

© Gheorghe Bobăna, 1999.

Anul X
nr. 463
25-31 Ianuarie 2002
20 pagini 7000 lei
EDITURA
FUNDATA GHEORGHE Ș. ROMĂNEA

DILEMA

SĂPTĂMÎNAL DE TRANZIȚIE
DIRECTOR FONDATOR: ANDREI PLEȘU

D'ALE CARAGIALELUI

„Capacitatea de a-1 pricepe pe Caragiale mă măsoară puterile de înțelegere a intelectului român.”
CAMIL PETRESCU (1927)

Ancu MANOLESCU
Nicolaus Cusanus,
un teoretician
al convergenței religioase

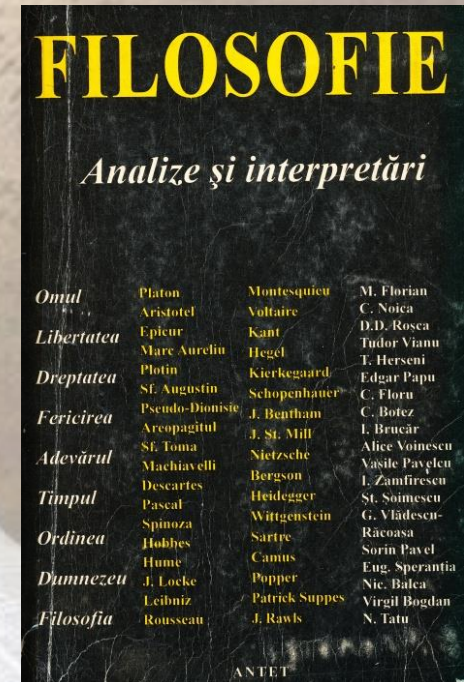
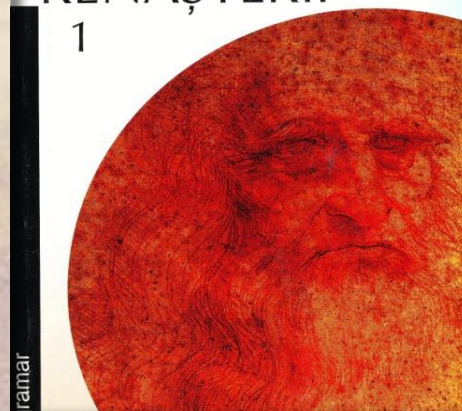
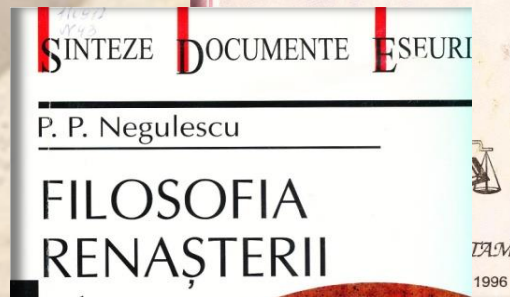
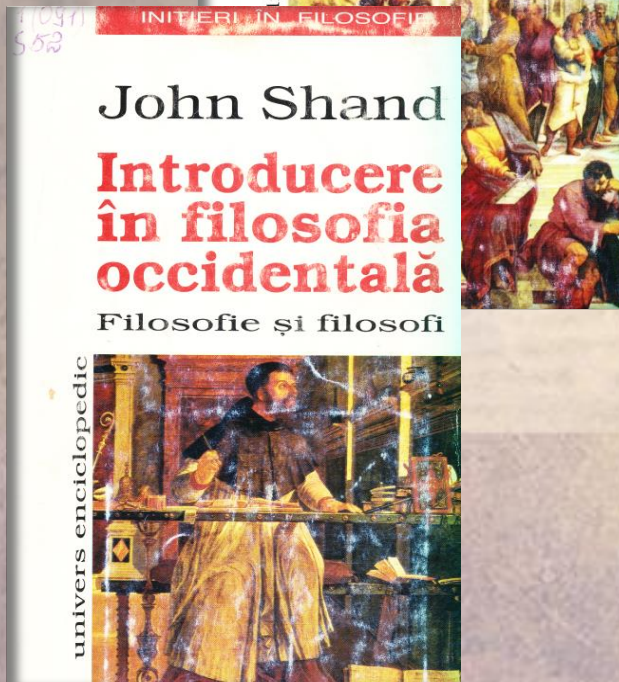
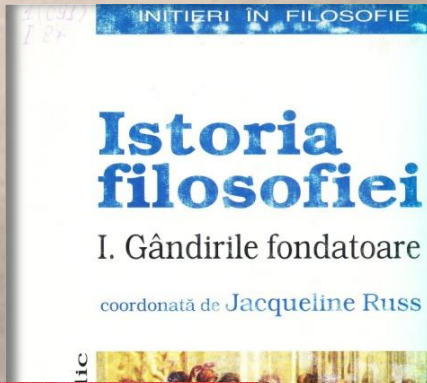
„...DIN POLUL PLUS”
Punctul de convergență

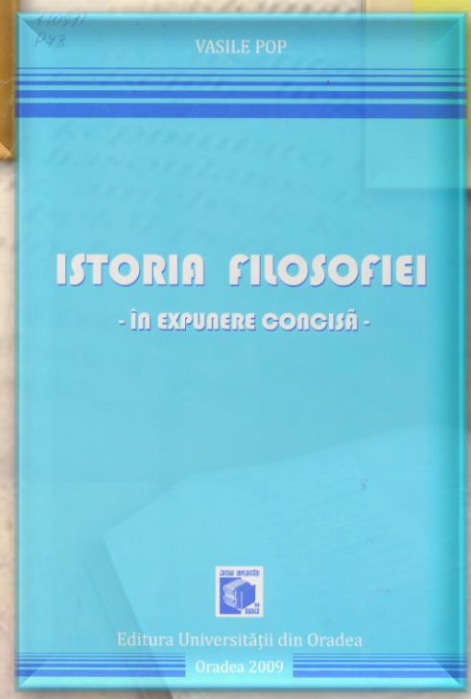
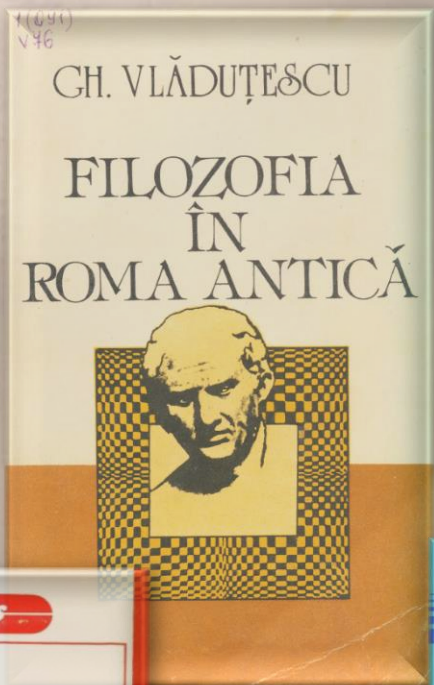
În secolul al XV-lea, după încheierea războaielor de religie, Europa a trăit o perioadă de înnoire și de înnoire. În această perioadă, o serie de gânditori au încercat să găsească un punct de convergență între diferitele confesiuni religioase. Unul dintre cei mai importanți dintre ei a fost Nicolaus Cusanus, un teoretician al convergenței religioase.

În secolul al XV-lea, Europa a trăit o perioadă de înnoire și de înnoire. În această perioadă, o serie de gânditori au încercat să găsească un punct de convergență între diferitele confesiuni religioase. Unul dintre cei mai importanți dintre ei a fost Nicolaus Cusanus, un teoretician al convergenței religioase.

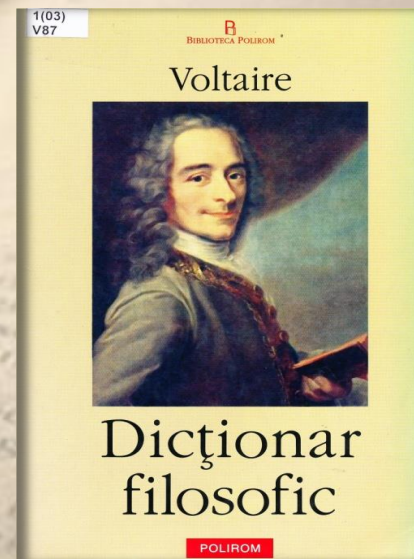
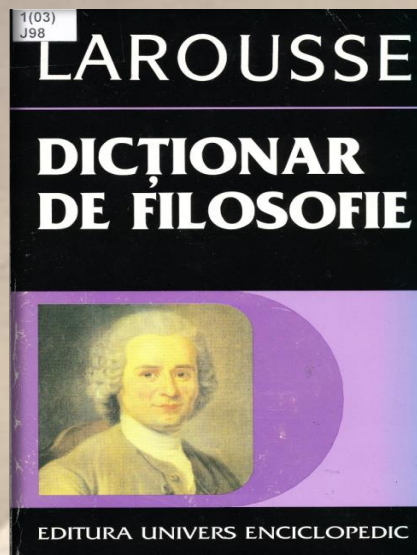
În secolul al XV-lea, Europa a trăit o perioadă de înnoire și de înnoire. În această perioadă, o serie de gânditori au încercat să găsească un punct de convergență între diferitele confesiuni religioase. Unul dintre cei mai importanți dintre ei a fost Nicolaus Cusanus, un teoretician al convergenței religioase.

CERCETĂTORII DESPRE FILOSOFI

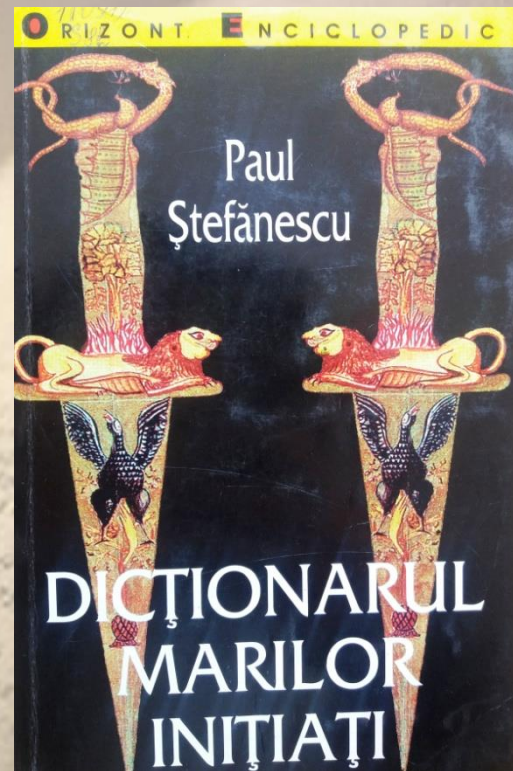
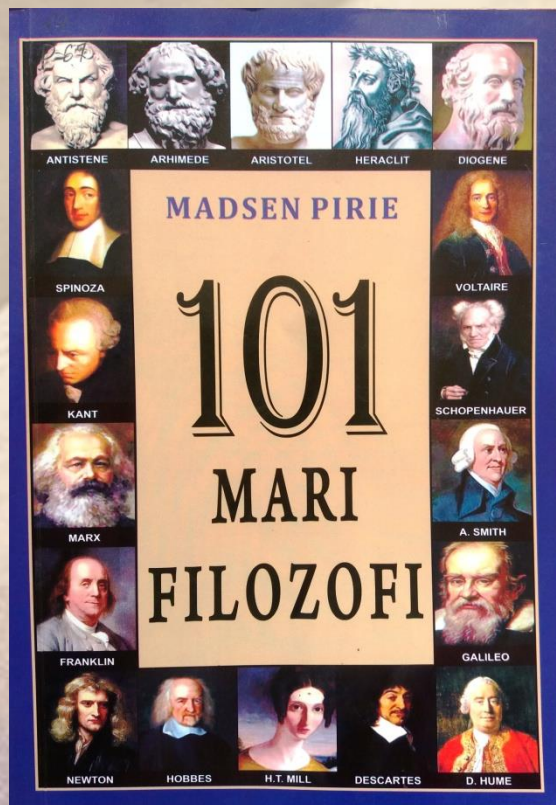
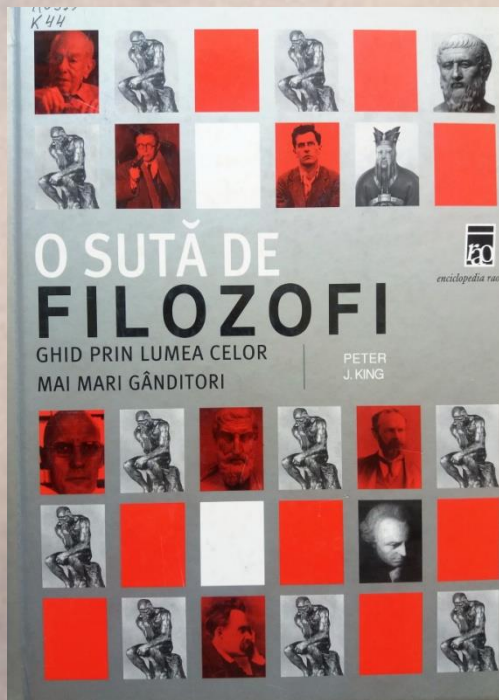

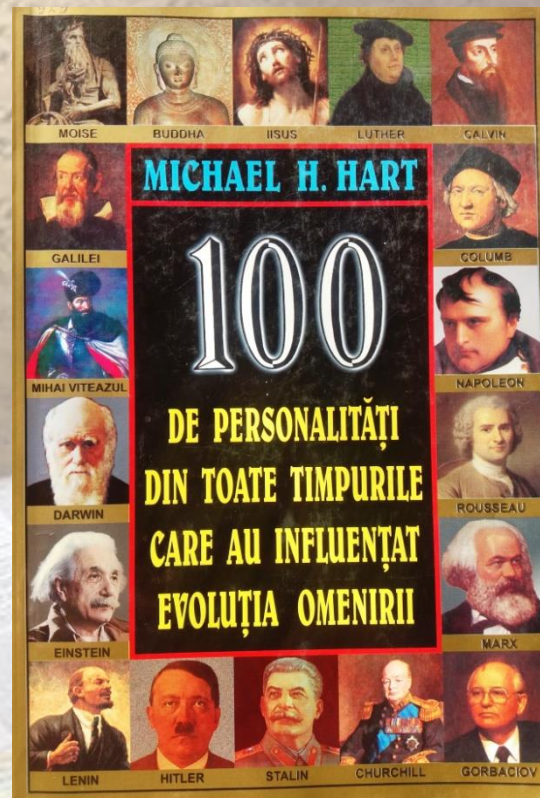
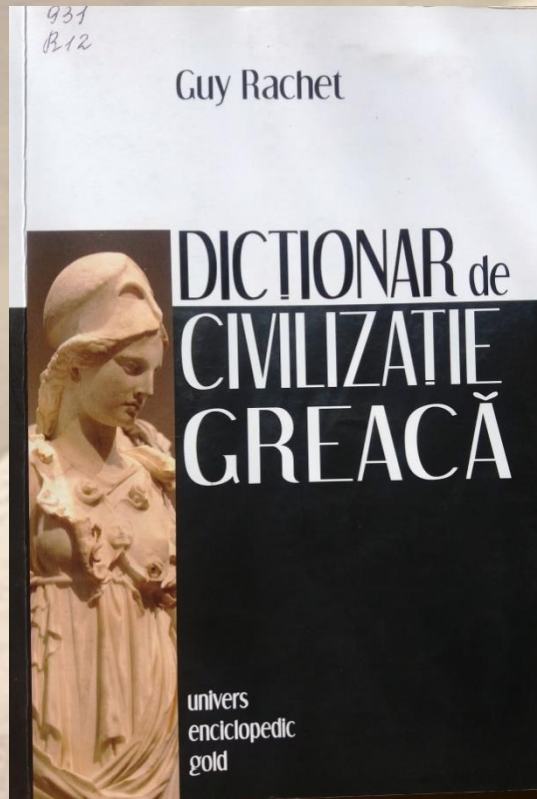
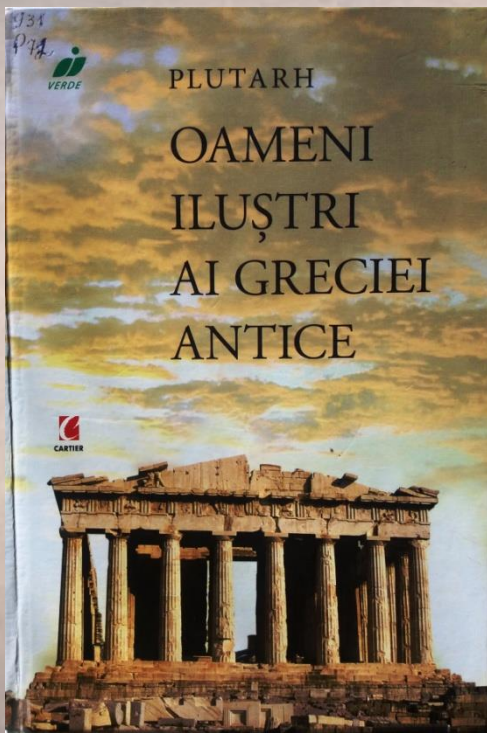
FILOSOFII CLASICI ÎN ENCICLOPEDEE, DICȚIONARE

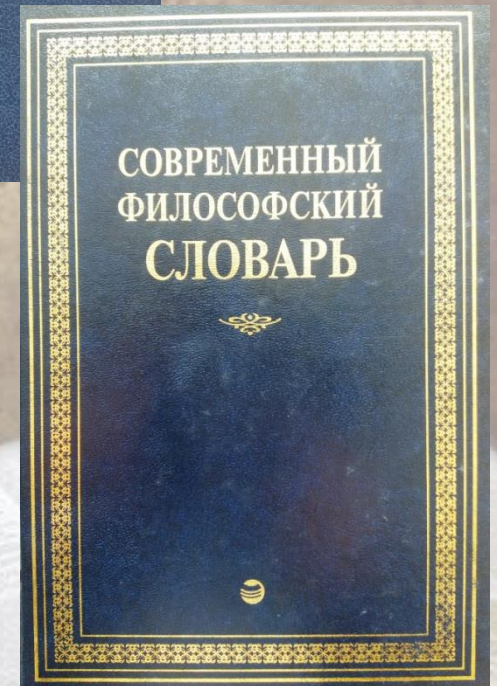
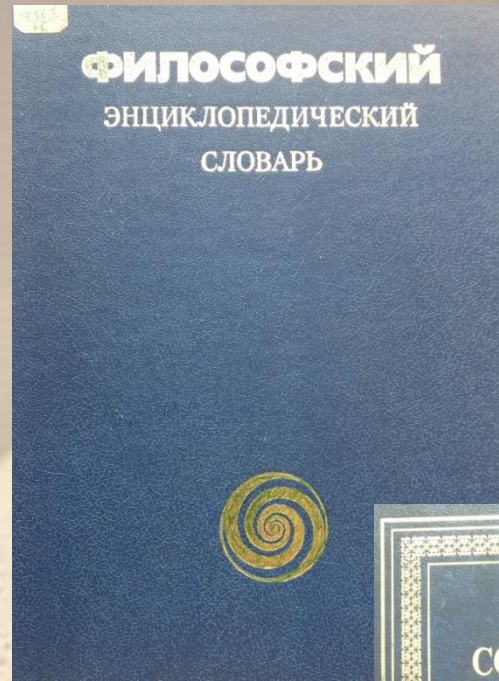
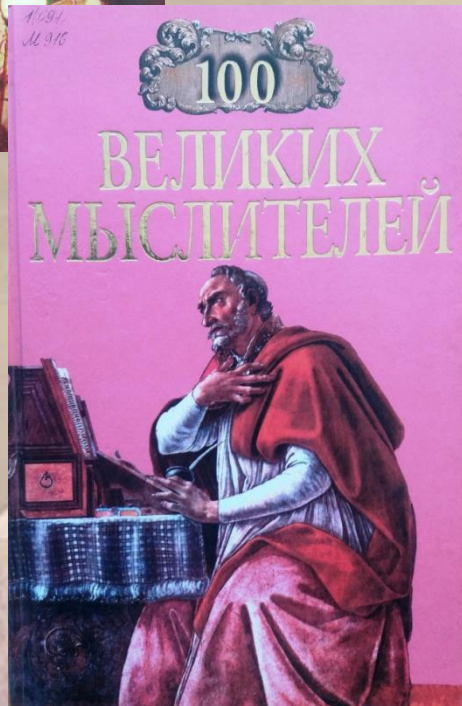
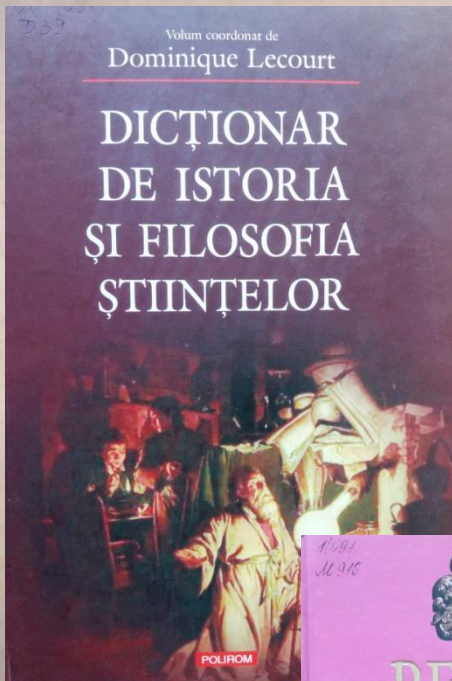

Nu există decât două filozofii mari: filozofia greacă și filozofia idealismului german; filozofia ființei și filozofia spiritului. Iar ce e interesant e că amândouă s-au născut în marginea devenirii. Refuzând devenirea, filozofia greacă a găsit ființa. Integrând-o, cea germană a găsit spiritul. Poate că prima și ultima problemă a filozofiei e: curgerea, pierderea, viața.

Constantin Noica

ÎN BAZE DE DATE

<http://search.ebscohost.com>

<http://libruniv.usarb.md/>

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

<https://doaj.org/>

<http://link.springer.com/>

<http://bookshop.europa.eu/ro/home/>

EBSCO HOST

web.a.ebscohost.com/ehost/results?sid=22765e06-a058-4b1d-a4bd-be93c61ea7c1%40sessionmgr4008&vid=2&hid=4114&hbquery=

Базовый поиск Расширенный поиск История поиска

Вы имели в виду: aristotel

Уточнить результаты

Текущий поиск

Найти все искомые термины: aristotel

Расширители

Использовать соответствующие слова

Также вести поиск в тексте статей

Ограничение до

Полный текст

Доступы ссылки на литературу

Научные (рецензируемые) журналы

1965 Дата издания 2016

Показать больше

Тема: термин толкового словаря

4pp

Результаты поиска: 1 - 20 из 213

1. **Nakon Husserla -- Aristotel i Kant.**

АFTER HUSSERL -- ARISTOTEL AND KANT By RODIN, DAVOR. *Publika Misa: Croatian Political Science Review* 2010, Vol. 47 Issue 3, p43-61. 19p. Language: Croatian. Abstract (English). The 1970s movement aimed at rehabilitation of practical philosophy was an intellectual rebellion against scientific universalism. The movement was by no means unique. Some sought rehabilitation of practical philosophy in reinterpretation of Aristotle's ethics and politics. In these parts, Ante Pažanin and Danilo Popović inclined towards this strand. To Kant's and Hegel's universal rationalism they opposed Aristotle, who drew a clear distinction between practice, poiesis and theory. Instead of firmly establishing a new semantic paradigm in the understanding of practical relations, one moved back into the "pre-scientific" history of practical philosophy, i.e. towards Aristotle. Nostalgia for Aristotle's Athens suppressed the reality of contemporary life. Others sought new paths in accordance with Husserl's, Heidegger's and Wittgenstein's semantic criticism of metaphysical tradition, both in its variant of Kant's and Hegel's scientific philosophy of identity and in the version of Aristotle's analogical logico-centrism. On the whole, all methodical preconditions for such a movement had already existed in Edmund Husserl's early works. Husserl is the author of the semantic turn of the Western logico-centric metaphysics which "antiquated" both Aristotle and Kant. Through an interpretation of Husserl's diagnosis of the crisis of European sciences and the understanding of his overcoming of neo-Kantian formal transcendentalism, the author puts forward a semantic understanding of practice and politics, and shows how it is possible to found practical philosophy utilizing the devices of Husserl's phenomenology. He concludes that in the present day Husserl's phenomenology is undoubtedly relevant for both natural-scientific and social-scientific research. [ABSTRACT FROM AUTHOR] (AN: 59409740), База данных: Academic Search Premier

Тематика: Pragmatism, Philosophy, Ethics, Phenomenology, Aristotle, 384-322 B.C., Husserl, Edmund, 1859-1938, Wittgenstein, Ludwig, 1889-1951, Heidegger, Martin, 1889-1976

Полный текст PDF (1.2MB)

2. **RETORIČKI „ONOŽAC“ SOFISTI, PLATON, ARISTOTEL I SAVREMENA POZICIJA GOVORA.**

RHETORICAL "TRIPDOP": SOPHISTS, PLATO, ARISTOTEL AND THE CONTEMPORARY POSITION OF SPEECH. By Kozlić, Sparija. *Anali Pravog Fakulteta Univerziteta u Zenici* 2014, Issue 13, p34-49. 16p. Language: Bosnian. Abstract (English). As it was defined by Greek sophist and oratorikos (gōnōgōs) Gorgias in "Praise of Helen" ("Encomium of Helen") the word is powerful "entity" which invisibly performs most divine acts - it prevents fear, relieves pain, causes joy and intensifies empathy, which opened most tensional and millennium long debate about position of forces in rhetoric. [ABSTRACT FROM AUTHOR] (AN: 111990997), База данных: Academic Search Premier

web.a.ebscohost.com/ehost/results?sid=22765e06-a058-4b1d-a4bd-be93c61ea7c1%40sessionmgr4008&vid=3&hid=4114&hbquery=

Новый поиск Тематика Издания Изображения Больше Вид Папка Настройка Язык Справка Выйти

Идет поиск: Research Starters - Sociology. Показать все Выбрать базы данных

ebSCOhost

Базовый поиск Расширенный поиск История поиска

Уточнить результаты

Текущий поиск

Найти все искомые термины: seneca

Расширители

Использовать соответствующие слова

Также вести поиск в тексте статей

Ограничение до

Полный текст

Доступы ссылки на литературу

Научные (рецензируемые) журналы

1872 Дата издания 2016

Результаты поиска: 1 - 20 из 69,738

1. **Seneca Foods Corporation SWOT Analysis.**

Seneca Foods Corporation SWOT Analysis. Jan2016, p1-8. 8p. Abstract A SWOT analysis of Seneca Foods Corporation is presented. (AN: 113301312), База данных: Business Source Premier

Тематика: FOOD industry, SWOT analysis, NEW York (State), SENECA Foods Corp., Perishable Prepared Food Manufacturing, All Other Miscellaneous Food Manufacturing

Полный текст PDF (1023KB)

2. **TIESTES COMO COLOR EN SÉNECA EL JEJO.**

THYESTES AS COLOR IN SENECA THE ELDER. By Schwartz, Pablo. *Reltor* 2016, Vol. 8 Issue 1, p73-83. 11p. Language: Spanish. Abstract (English). Seneca's tragedy Thyestes is the only play about such myth to have come down to us. Nevertheless references to it are abundant in Latin literature under the Empire. Quintilian (Q. O. 10, 1, 98) considered Varius' Thyestes to be on a par with the best Greek tragedies. According to Horace, Thyestes' dinner was not only an example of tragic plot, but also of the limits of dramatic representation (Hor. Ars 90-91; 186). In Tacitus' Dialogue de oratoribus it is suggested that Maternus' recital of his tragedy Thyestes will denounce embarrassing facts about political power in the times of Vespasian (Tac. Dial. 3, 3). In the first controversy of Seneca the Elder, the myth of Thyestes is mentioned twice. In both cases it is used for the development of a color to defend the most difficult parts of the controversy, the one in favour of the uncle who disinherited his nephew (Sen. Contr. 1, 1). This paper analyzes how M. Porcius Latro created a color on hatred among brothers in the manner of Thyestes (Thyesteo more)

web.a.ebscohost.com/ehost/results?sid=22765e06-a058-4b1d-a4bd-be93c61ea7c1%40sessionmgr4008&vid=2&hid=4114&hbquery=

Компания

Язык

География

Североамериканская система классификации отраслей / Промышленность

База данных

Все базы данных

Academic Search Premier (181)

Business Source Premier (15)

MasterFILE Premier (7)

Newspaper Source (5)

GreenFILE (3)

Показать больше

3. **AER ENDOGEN VERSUS AER ATMOSFERIC ÎN VENTILAȚIA URECHII MEDII ARISTOTEL VERSUS JOSEPH GUICHARD DUVERNEY.**

By RĂDULESCU, MARIAM. *Acta Medica Transilvanica* dec2013, Vol. 18 Issue 4, p144-148. 5p. Language: Romanian. Abstract (English). The purpose of this paper is to draw attention to the collective illusion otologists live first and then all who accept without reservation that the origin of the so-called "middle ear air" is from the ambient air and arrives here simply through the Eustachian tube (ET). The instrument used to achieve this goal is to analyze the concept of air and the analysis of experimental measurements published in the literature. The last shows that air in the middle ear is not at all similar to, in regard to its composition, atmospheric air as it was expected to be, according to the current acceptance about the ET function. Instead, the composition of air middle ear is identical to that of mixed venous blood respiratory gases. Therefore, the latter are at the origin of gas in the Middle Ear (ME). In the final analysis, the middle ear gas mixture comes from the internal environment of the body. More precisely, they come from physically dissolved gases in total body water. This endogenous origin was intuited brilliantly and surprisingly by Aristotle of Stagira when he supposed the existence of endogenous air - aenus inatus - which exists per se (by itself) in the ear, isolated from exterior air and from external ear. Eustachian tube is just a valve through which gas masses pass in both directions with the aim of quickly equalising the pressure on both sides of the tympanic membrane. This valve enters in action only when the above mentioned pressures vary in the opposite directions with a speed which overcomes the processes speed which are the real base of ME ventilation. [ABSTRACT FROM AUTHOR] (AN: 92741639), База данных: Academic Search Premier

Тематика: Otologist, Eustachian tube, Middle ear, Venous pressure, Tympanic membrane

4. **Conceptul de frumos la Socrate, Platon și Aristotel.**

The Concept of Beautiful by Socrates, Plato and Aristotle. By Ciucu, Codița Liana. *Yearbook of George Barbu Institute of History in Cluj-Napoca, Series Humanistica* 2014, Vol. 12, p449-451. 3p. Language: Romanian. (AN: 111990997), База данных: Academic Search Premier

5. **APARIȚIA CONCEPTELOR DE LIBERTATE ȘI SIGURANȚĂ ÎN GÂNDIREA FILOSOFICĂ ȘI POLITICĂ A ANTICHITĂȚII. SOFIȘII. PLATON. ARISTOTEL.**

By Ciobaia Otiliegha, Ana. *Yearbook of George Barbu Institute of History in Cluj-Napoca, Series Humanistica* 2012, Vol. 10, p239-266. 3p. Language: French. Abstract. The freedom and safety concepts are almost alien to the period that preceded the appearance of antique Greece. Through the three historical stages of the creation

web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=6&sid=22765e06-a058-4b1d-a4bd-be93c61ea7c1%40sessionmgr4008&hid=41

« Список результатов Уточнить критерии поиска Загрузить PDF Вход Папка Справка

EBSCOhost

Подобная запись

Полный текст PDF

Источник: International Journal of the Classical Tradition
Дата: January 1, 2004

В данной работе

Полноэкстовое содержание

1 - 5 | 6 - 9

Интерpretazioni stoi... 335

*Anbancamente Modema... 377

The Origins of the T... 407

*Auf den Flügeln des... 416

The Values of Transl... 438

Выбрать другой выпуск

Interpretazioni stoiche ed epicuree in Servio e la tradizione dell' esegesi filosofica del mito e dei poeti a Roma (Cornuto, Seneca, Filodemo), I

ALDO SETAIOLI

[Part I] Though the philosophical interpretations contained in the *Corpus Sertorianum* mostly reflect the Neoplatonic doctrines prevailing at the time, several instances of Stoic and Epicurean exegesis can also be detected. It remains to be seen to what extent they can be traced to the previous exegetical tradition.

According to the Stoic writer Annaeus Cornutus, the original myth, which conveyed profound wisdom, had been defaced and disguised by poetry, which treated it as fiction and altered it to suit literary purposes. Accordingly, philosophical exegesis must be applied to the original myth reconstructed from various sources — including poetry — not to poetry itself. Opinions differ as to the extent to which this idea of Cornutus's reflects the theories of Old Stoicism. In later Stoicism such exegesis was certainly applied directly to Homer, and there is reason to believe that even in the Old Stoa philosophical interpretations of myth and poetry coexisted.

Cornutus's antagonistic attitude to Virgil is consistent with his ideas about poetry: by introducing new inventions into the myth, Virgil moved still farther away from the original wisdom contained therein. Seneca's stoicism was much less dogmatic than

4.jpg Показать все

web.ebscohost.com/ehost/results?sid=22765e06-a058-4b1d-a4bd-be93c61ea7c1%40sessionmgr4008&vid=7&hid=4114&bquery=

« Список результатов Уточнить критерии поиска Загрузить PDF Вход Папка Справка

EBSCOhost

Доступны ссылки на литературу

Научные (рецензируемые) журналы

1977 Дата издания 2016

Показать больше

Тема: термин толкового словаря

Тема

Издание

Издательство

Компания

Язык

География

Североамериканская система классификации отраслей / Промышленность

4.jpg Показать все

- Nicolaus Cusanus on Faith and the Intellect: A Case Study in Fifteenth-Century Fides-Ratio Controversy.**
By: IZBICKI, THOMAS M. *Renaissance Quarterly*, 2014, Vol. 67 Issue 4, p.1310-1311. 2p. (AN: 99818163), База данных: Academic Search Premier
Тематика: Nonfiction, **Nicolaus Cusanus on Faith & the Intellect A Case Study in 15th-Century Fides-Ratio Controversy** (Book), Ziebart, K. M.; Nicholas, of Cusa, Cardinal, 1401-1464
Полный текст PDF (800КБ)
- Nicolaus Cusanus.**
By: Classen, Albrecht. *Fifteenth-Century Journal*, Spring 2002, Vol. 33 Issue 1, p.214-215. 2p. Abstract: Reviews the book "Nicolaus Cusanus," by Kurt Flasch. (AN: 6005401), База данных: Academic Search Premier
Тематика: Philosophers; Nonfiction, **Nicolaus Cusanus** (Book), Flasch, Kurt
- Nicolaus Cusanus on Faith and the Intellect.**
By: de Boer, Jan-Hendrik. *Humanities & Social Sciences Jun 2014*, p.1-3. 3p. Language: German. (AN: 96067877), База данных: Academic Search Premier
Тематика: Nonfiction, **Nicolaus Cusanus on Faith & the Intellect A Case Study in 15th-Century Fides-Ratio Controversy** (Book), Ziebart, K. Meredith; Nicholas, of Cusa, Cardinal, 1401-1464
- Thomas Leinkauf. Nicolaus Cusanus. Eine Einführung.**
By: Zeyer, Kirstin. *Bochumer Philosophisches Jahrbuch für Antike und Mittelalter*, 2007, Vol. 12 Issue 1, p.248. 1p. Language: German. (AN: 37299774), База данных: Academic Search Premier
- Nicolaus Cusanus on Faith and the Intellect. A case study in 15th-Century Fides-Ratio Controversy.**
By: Leppin, Volker. *Archiv für die Geschichte der Philosophie*, 2014, Issue 11, p.217-218. 2p. Language: German. (AN: 111391901), База данных: Academic Search Premier

web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=8&sid=22765e06-a058-4b1d-a4bd-be93c61ea7c1%40sessionmgr4008&hid=41

« Список результатов Уточнить критерии поиска Загрузить PDF Вход Папка Справка

EBSCOhost

Подобная запись

Полный текст PDF

Источник: Renaissance Quarterly
Дата: December 1, 2014

В данной работе

Полноэкстовое содержание

1 - 5 | 6 - 10 | 11 - 15 »

Neo-Latin Commentari... 1305

Neo-Latin Drama and ... 1306

Petrarch's Two Gard... 1308

Nicolaus Cusanus on ... 1310

Platonismus und ... 1311

Выбрать другой выпуск

Nicolaus Cusanus on Faith and the Intellect: A Case Study in Fifteenth-Century Fides-Ratio Controversy

1310 RENAISSANCE QUARTERLY

K. M. Ziebart. *Nicolaus Cusanus on Faith and the Intellect: A Case Study in Fifteenth-Century Fides-Ratio Controversy*. Brill's Studies in Intellectual History 225. Leiden: Brill, 2014. xiii + 328 pp. \$167. ISBN: 978-90-04-25213-4.

Late medieval writers argued over the relationship of faith to reason. Followers of the *via antiqua*, including Thomists, defended a close relationship of theology to philosophy. Followers of the *via moderna* believed logic could not demonstrate the truth of scripture. Nicholas of Cusa was engaged with these issues in his own way. As K. M. Ziebart notes in the introduction to this book, Cusanus's contribution is not easy to interpret. Modern authors have differed widely interpreting his ideas on faith and reason. Part of the problem lies with Cusanus's effort to intellectualize faith without abandoning the truths found in scripture. Ziebart's study follows controversies in which Cusanus was engaged and the relationship of faith to reason in his sermons. Among the matters studied is his attitude toward Aristotle, which

DOAJ

Biblioteca Ştiinţifică a Un... x Juan de Segovia's Transl... x

https://doaj.org/article/4408bf0151144cd7a065860e463c1f57

Investigaciones Científicas

Language of fulltext: Spanish, Castilian, French, English

Full-text formats available: PDF

New Journals Feed

Our members
Our publisher members
Our sponsors
Our volunteers

f t in S

AUTHORS
Roth, Ulli (Universität Freiburg, Alemania)

EDITORIAL INFORMATION
Double blind peer review
Editorial Board
Instructions for authors
Time From Submission to Publication: 48 weeks

Abstract | Full Text

John of Segovia (1393-1458) is together with Nicolaus Cusanus one of the most important theologians of the 15th century. His struggle for peace and consensus during the council of Basel culminated in his engagement for interreligious communication in the last years of his life. After the fall of Constantinople in 1453, he prepared a new approach towards the Islam. Not crusade, but interreligious communication based on thorough knowledge of the religion of the other should result in peace, either through converting the other or at least convincing him to stop warfare. Therefore John of Segovia initiated a new translation of the Qur'an into Spanish, which he himself translated into Latin. This article outlines the history of this famous project and illustrates its main characteristics with examples taken from fragments of this first polyglot translation of the Qur'an. Junto a Nicolás de Cusa, Juan de Segovia (1393-1458) fue uno de los teólogos más importantes del siglo XV. Sus esfuerzos por llegar a una paz y a un consenso durante el concilio de Basilea culminaron con un compromiso de comunicación interreligiosa en los últimos años de su vida. Después de la caída de Constantinopla en el año 1453, preparó un nuevo acercamiento hacia el Islam. Ya no se trataba de una cruzada, sino de realizar una comunicación entre religiones basada en un conocimiento profundo de la religión del otro, lo que creía que resultaría en una paz a través de la conversión del otro o, al menos, a través del convencimiento de que dejaría la guerra. Juan de Segovia comenzó así la tarea de traducir de nuevo el Corán al castellano, que él mismo había traducido al latín. Este artículo muestra la historia de este famoso proyecto ilustrando sus características más llamativas con ejemplos tomados de esta primera traducción poliglota del Corán.

Biblioteca Ştiinţifică a Un... x Богословско-космолон... x

https://doaj.org/article/972d6add6ecc4c7085d8190425ecd6ca

Journal Homepage

Journal Title: Философія і Космологія

ISSN: 2307-3705 (Print); 2518-1886 (Online)

Publisher: International Society of Philosophy and Cosmology

Society/Institution: International Society of Philosophy and Cosmology

LCC Subject Category: Philosophy, Psychology, Religion: Philosophy (General)

Country of publisher: Ukraine

Language of fulltext: Russian, Ukrainian, English

Full-text formats available: PDF

Open Access Information
Best Practice
Download metadata
New Journals Feed

Our members
Our publisher members
Our sponsors
Our volunteers

f t in S

AUTHORS
Аляев Г. Е. (д. филос. н., проф., Патявский национальный технический университет имени Юрия Кондратюка (г. Потява, Украина))

EDITORIAL INFORMATION
Double blind peer review
Editorial Board
Instructions for authors
Time From Submission to Publication: 8 weeks

Abstract | Full Text

Nicolaus Cusanus's philosophy, chronologically referring to the Renaissance and even to the late Middle Ages, actually acts as the pre-messenger of Modernist philosophy as shown in the article. Nicolaus Cusanus develops a number of ideas, including in understanding of a ratio between the Absolute, the Universum and the person which anticipate opening of the latest sciences and mathematics. His system of the preset harmony is considered not as pantheistical and as panentheistical, thus the deep philosophical maintenance of a panentheism of Nicolaus Cusanus doesn't contradict creationism. Comparison of philosophical and religious ideas of Nicholas of Cusa with G. Skovoroda and S. Frank's corresponding ideas carried out.

© 2016 DOAJ. The DOAJ site and its metadata are licensed under CC BY-SA Contact us / IS4OA / Cottage Labs LLP

4.jpg

Показать все x

SpringerLink

SpringerLink search results for 'aristotel'. The search bar contains 'aristotel' and the results are filtered to '89 Result(s) for 'aristotel' within Philosophy'. The 'Content Type' filter shows 52 Chapters and 37 Articles. The 'Discipline' filter shows Philosophy selected. The 'Subdiscipline' filter shows 'Epistemology and Philosophy of Science' selected. The first result is 'Das Parallelenproblem im Corpus Aristotelicum' by Inna Tóth, published in 1966. The second result is 'Kabbalah and the Corruption of the Primitive Church' by Matt Goldish, published in 1999.

SpringerLink search results for 'seneca'. The search bar contains 'seneca' and the results are filtered to '1,105 Result(s) for 'seneca' within Philosophy'. The 'Content Type' filter shows 839 Chapters, 227 Articles, and 39 Reference Work Entries. The 'Discipline' filter shows Philosophy selected. The 'Subdiscipline' filter shows 'Philosophical Traditions' selected. The first result is 'The Humanist as Moral Philosopher: Marc-Antoine Muret's 1585 Edition of Seneca' by Jill Kraye, published in 2009. The second result is 'Seneca's Ethics Viewed from a Modern Standpoint' by Wolfgang Issac, published in 1983.

SpringerLink search results for 'nicolaus cusanus'. The search bar contains 'nicolaus cusanus' and the results are filtered to '112 Result(s) for 'nicolaus cusanus' within Philosophy'. The 'Content Type' filter shows 93 Chapters, 16 Articles, and 3 Reference Work Entries. The 'Discipline' filter shows Philosophy selected. The 'Subdiscipline' filter shows 'Philosophical Traditions' selected. The first result is 'Die Seele bei Hildegard von Bingen, Meister Eckhart und Nicolaus Cusanus' by Univ.-Prof. Dr. Hartmann Hinterhuber, published in 2001. The second result is 'The Mystical Theology of Cusanus's De Visione Dei' by Louis Dupré, published in 1992. The third result is 'Nicholas of Cusa (1401–1464): Platonism at the Dawn of Modernity'.

PDF document titled 'Aristotle on the Uses of Dialectic' by Robin Smith. The document is a chapter from 'Deleuze: Aristotelian Philosophy of Nature'. The text discusses the acceptance of dialectic as a technique of arguing from 'common beliefs' and 'accepted opinions', and how Aristotle thought dialectic provided the way to the first principles of the sciences.

PDF document titled 'Erstes Kapitel Nikolaus Cusanus'. The text discusses the philosophy of the Renaissance as a systematic individuality and the role of Nicholas of Cusa in the development of philosophy. It mentions that Cusa is the only thinker of his time who strived to solve the basic problems of a methodical principle of knowledge.

REFERINȚE ELECTRONICE:

- Colecțiile Bibliotecii Științifice [http://tinread.usb.md:888/tinread /tinread](http://tinread.usb.md:888/tinread/tinread)
- http://81.180.66.9:1701/primo_library/libweb/action/search.do?mode=Basic&vid=373SUO_V1&tab=usarb
- <http://filosofie.unibuc.ro/>
- <http://inbors.com/20-citate-despre-viata-si-informatii-despre-aristotel/#ixzz4QGdRoK1S>
- <http://www.radiounirea.ro/cele-24-de-citate-despre-prietenie-iertare-si-viata-ale-lui-aristotel>
- <http://www.lovendal.ro/wp52/nicolaus-cusanus-cardinalul-de-la-vatican>
- <http://izvoaredefilosofie.blogspot.md/>
- <http://www.lovendal.ro/wp52/nicolaus-cusanus-cardinalul-de-la-vatican>

Realizat:

Snejana ZADAINOVA, bibliotecar

Aliona PURICI, bibliotecar

Serviciul Comunicarea colecțiilor

Coordonator:

Valentina TOPALO, șef Centru Activități Info-Bibliotecare

Design/tehnoredactare:

Antonina ANTONOVA, bibliotecar CMAE